

**ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΥΛΩΝΑ ΙΙΙ ΤΟΥ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ
ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΙΙ**

ΕΤΟΣ 2013

Περιεχόμενα

1. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ.....	4
2. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΒΑΣΗ.....	6
3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ	7
4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΔΑΕΕΚ).....	8
5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	10
5.1. Ορισμός Πιστωτικού Κινδύνου	10
5.2 Παρακολούθηση και διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου.....	10
5.3 Διαδικασίες διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου.....	11
5.4 Εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου.....	12
5.5 Κίνδυνος Απομείωσης Αξίας	13
5.6 Πιστοδοτήσεις που υπάγονται σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου.....	14
5.7 Πληροφοριακοί πίνακες για τον Πιστωτικό Κίνδυνο.....	16
5.8 Πυλώνες II για τον Πιστωτικό Κίνδυνο	19
6. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	19
7. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	20
8. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	21
9. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ	22
10. ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ...23	
11. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ, ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	23
11.1 Ορισμός Κινδύνου Αγοράς	23
11.2 Ορισμός Κινδύνου Ρευστότητας.....	24
11.3 Ορισμός Λειτουργικού Κινδύνου.....	24
11.4 Παρακολούθηση και Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς, Ρευστότητας και Λειτουργικού Κινδύνου.....	24
11.5 Διαδικασίες διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς.....	25
11.6 Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς – Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών (Trading Book).....	25
11.7 Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς – Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (Banking Book).....	27
11.8 Διαχείριση Κινδύνου Ρευστότητας	28
11.9 Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου.....	29
12. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΥΛΩΝΑ II	30
13. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	31
14. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ	31
15. ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	34

Οι ακόλουθες πληροφορίες δημοσιοποιούνται με βάση τις ΠΔΤΕ 2655/16.3.2012, 2651/20.01.2012 και τον Νόμο 3601/2007 αναφορικά με την δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και την διαχείρισή τους (Πυλώνας 3 της Βασιλείας).

Η δημοσιοποίηση των πληροφοριών πραγματοποιείται σε ετήσια βάση εκτός και αν ο Όμιλος κρίνει απαραίτητη την συχνότερη δημοσιοποίηση, λόγω μεταβολής των οικονομικών μεγεθών σε περιόδους οικονομικών αναταραχών-κρίσεων οι οποίες δύναται να επηρεάσουν το ύψος των ιδίων κεφαλαίων, τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και τη ρευστότητα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου είναι υπεύθυνο για την ακρίβεια των δημοσιοποιημένων πληροφοριών καθώς και για την εγκυρότητα άντλησης επεξεργασίας και παράθεσής τους.

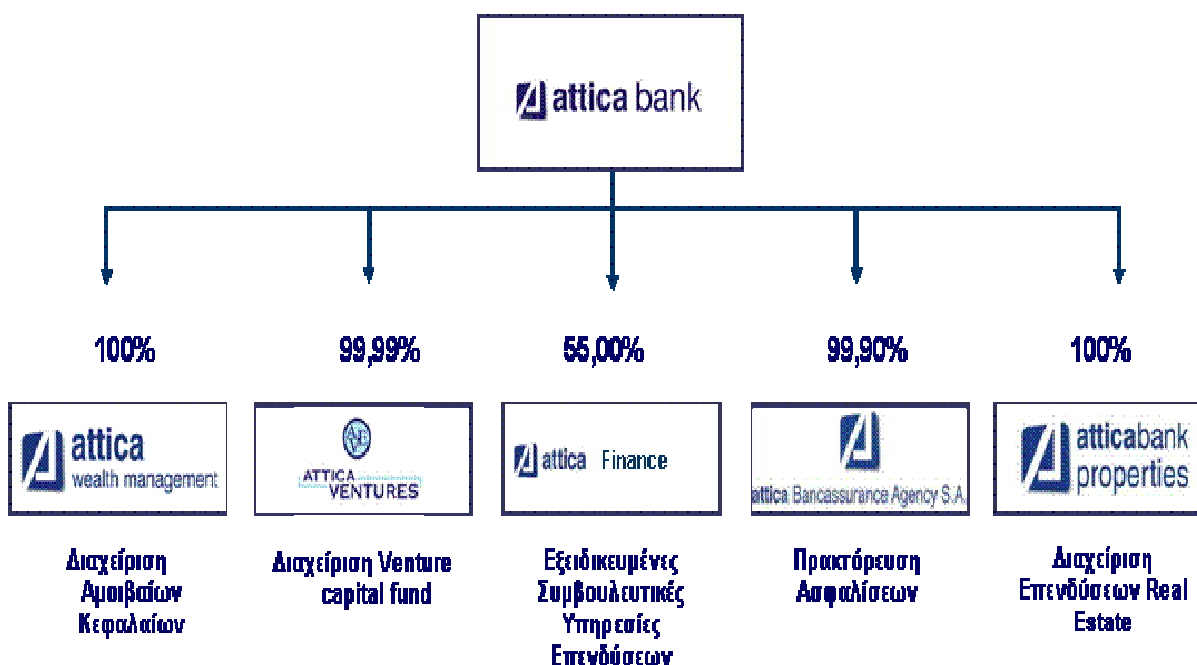
Καταληκτική ημερομηνία για την δημοσιοποίηση των πληροφοριών θεωρείται η ημερομηνία δημοσίευσης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Τα στοιχεία δημοσιοποιούνται στον ιστοχώρο του Ομίλου στη διεύθυνση www.atticabank.gr

Οι δημοσιοποιούμενες πληροφορίες διατυπώνονται με σαφήνεια και είναι αληθείς κατανοητές και όχι παραπλανητικές. Επισημαίνεται ότι πριν τη δημοσίευσή τους έχει γίνει η προβλεπόμενη διαδικασία αξιολόγησης, επαλήθευσης και ακρίβειας των στοιχείων καθώς και των διαδικασιών άντλησης και επεξεργασίας αυτών.

Η μητρική εταιρεία του Ομίλου είναι η ATTICA BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Τράπεζα) η οποία συστάθηκε στην Ελλάδα.

Η κυριότερη δραστηριότητα του Ομίλου είναι η παροχή ευρέως φάσματος τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που περιλαμβάνουν χρηματοδοτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες εκμίσθωσης (leasing), επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων (factoring) καθώς και διαχείρισης ακινήτων.

Οι εταιρείες του Ομίλου της ATTICA BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ φαίνονται στο παρακάτω διάγραμμα

Το αντικείμενο και ο σκοπός της κάθε μίας θυγατρικής οι οποίες ενοποιούνται για τους σκοπούς εποπτείας και λογιστικούς σκοπούς με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης αναλύεται παρακάτω

- ATTICA WEALTH MANAGEMENT: Αντικείμενο και σκοπός της εταιρείας είναι η διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων και κάθε συναφής δραστηριότητα που επιτρέπεται από τον εκάστοτε ισχύοντα νόμο στις Εταιρίες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

- ΑΤΤΙCΑ VENTURES: Στόχος της εταιρείας είναι η πραγματοποίηση επενδύσεων σε καινοτόμες μικρομεσαίες ελληνικές επιχειρήσεις που βρίσκονται σε φάση ανάπτυξης, και έχουν διακριτό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, ανεξάρτητα από την αγορά που δραστηριοποιούνται.
- ΑΤΤΙCΑ FINANCE: Αντικείμενο της εταιρείας είναι η παροχή επενδυτικών και παρεπόμενων υπηρεσιών, η τραπεζική διαμεσολάβηση, η ασφαλιστική διαμεσολάβηση, η παροχή ασφαλιστικών και χρηματοοικονομικών εργασιών προς τις επιχειρήσεις, συμβούλων και υπηρεσιών διοίκησης καθώς και υπηρεσίες διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον μελετά και διοργανώνει επιμορφωτικά σεμινάρια.
- ΑΤΤΙCΑ BANCASSURANCE AGENCY S.A: Αντικείμενο της αποτελεί η πρακτόρευση ασφαλειών.
- ΑΤΤΙCΑBANK PROPERTIES: Η εταιρεία έχει σκοπό την απόκτηση, διαχείριση, ανάπτυξη, ανέγερση, αξιοποίηση και διάθεση πάσης φύσεως ακινήτων της Τράπεζας και της ίδιας.

Το ποσοστό της κάθε θυγατρικής επί των ιδίων κεφαλαίων της μητρικής στις 31 Δεκεμβρίου 2013 αναλύεται στον Πίνακα 11

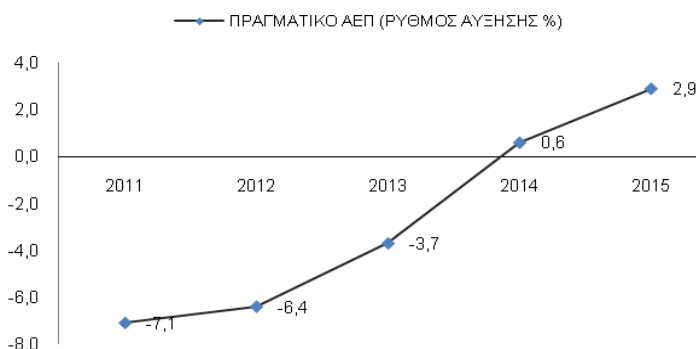
Επωνυμία	% επί Ιδίων Κεφαλαίων Π.Ι.
ΑΤΤΙCΑ ΒΕΝΤΣΟΥΡΣ ΑΕ ΔΙΑΧ ΑΜ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡ ΣΥΜ	0,15%
ΑΤΤΙCΑ WEALTH MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ	0,59%
ΑΤΤΙCΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	0,43%
ΑΤΤΙCΑ FUNDS PLC	0,00%
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	0,02%
ΑΤΤΙCΑ BANK PROPERTIES ΑΕ ΔΙΑΧ/ΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	1,81%
ΑΜΟΙΒΑΙΟ ΚΕΦ/ΑΙΟ ΕΠΙΧ/ΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΖΑΙΤΕCΗ I	4,47%
ΑΜΟΙΒΑΙΟ ΚΕΦ/ΑΙΟ ΕΠΙΧ/ΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΖΑΙΤΕCΗ II	1,01%

Πίνακας 1 Ποσοστό θυγατρικών επί των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου

Δεδομένου του μικρού μεγέθους των θυγατρικών σε σχέση με το συνολικό μέγεθος του Ομίλου δεν υφίστανται ουσιαστικά και πρακτικά κωλύματα στην άμεση μεταφορά ιδίων κεφαλαίων ή στην εξόφληση υποχρεώσεων μεταξύ της μητρικής επιχείρησης και των θυγατρικών της.

1. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

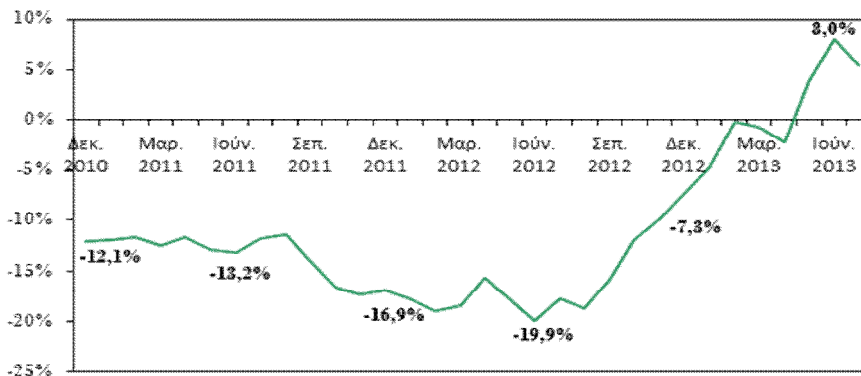
Ο Επιχειρησιακός Σχεδιασμός του Ομίλου (Business Plan) για την περίοδο 2013-2016 έχει εκπονηθεί σύμφωνα με τις παραδοχές του Ομίλου αναφορικά με την εξέλιξη βασικών μεγεθών του τραπεζικού κλάδου και της Ελληνικής Οικονομίας γενικότερα. Πιο συγκεκριμένα ο Όμιλος έχει ενσωματώσει στις παραδοχές του το γεγονός ότι ο Ελληνικός Τραπεζικός τομέας στην παρούσα φάση βρίσκεται υπό συνθήκες πίεσης δεδομένης της παρατεταμένης ύφεσης η οποία έχει οδηγήσει σε συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας και σε αύξηση της ανεργίας. Παρόλα αυτά οι προοπτικές εξέλιξης του ελληνικού Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος προβλέπεται να είναι θετικές από το 2014 και μετά όπως φαίνεται στο Γράφημα 1

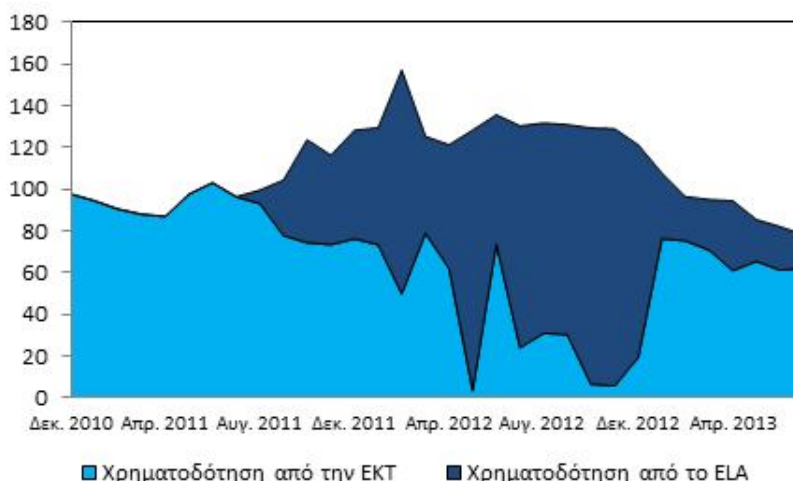
Γράφημα 1: Πηγή-European Commission

¹ Για σκοπούς υπολογισμού των Βασικών και Συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων στις 31 Δεκεμβρίου 2013, η συμμετοχή στην θυγατρική «ΑΜΟΙΒΑΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΖΑΙΤΕCΗ» αφαιρείται εξίσου από τα Βασικά Ίδια κεφάλαια και τα Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια

Το δυσμενές επιχειρηματικό περιβάλλον που απορρέει από τις ως άνω αναφερόμενες συνθήκες επηρέασε τον Όμιλο αλλά και το γενικότερο χρηματοπιστωτικό σύστημα δυσμενώς, με άμεσες συνέπειες την αύξηση των καθυστερήσεων στην καταναλωτική, στεγαστική και επιχειρηματική πίστη καθώς και την αρνητική επίδραση στην καθαρή θέση των τραπεζών που είχε ο αυξημένος καταλογισμός προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου. Παρόλα αυτά η αυξητική τάση του πραγματικού ΑΕΠ σε συνδυασμό με την επιτυχή ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης του Ελληνικού Τραπεζικού συστήματος ενίσχυσε την εμπιστοσύνη των καταθετών αυξάνοντας τις καταθέσεις και ελαττώνοντας την εξάρτηση των ελληνικών τραπεζών από τον ΕΛΑ².

Γράφημα 2: 12μηνες μεταβολές καταθέσεων στο ελληνικό πιστωτικό σύστημα. Πηγή-Τράπεζα της Ελλάδος

Γράφημα 3: Χρηματοδότηση από ΕΚΤ-ΕΛΑ Πηγή-Τράπεζα της Ελλάδος

Στις 06/03/2014 η ΤτΕ παρουσίασε την «Έκθεση Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων για τον Ελληνικό Τραπεζικό Τομέα» για το διάστημα Ιουνίου 2013 - Δεκεμβρίου 2016. Η σχετική έκθεση, περιγράφει αναλυτικά την επίδραση που προβλέπεται ότι θα ασκήσουν στις εκτιμώμενες κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών για την περίοδο 2013-2016: (i) οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου στο σύνολο του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών, αλλά και (ii) η εκτιμώμενη λειτουργική κερδοφορία των τραπεζών, βάσει μιας συντηρητικής θεώρησης των σχεδίων αναδιάρθρωσης που υπέβαλαν οι τράπεζες στην ΤτΕ στα τέλη του 2013. Οι κεφαλαιακές ανάγκες κάθε τράπεζας υπολογίστηκαν ως η διαφορά ανάμεσα στο στόχο που τέθηκε για το απαιτούμενο επίπεδο των Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων της στο τέλος του 2016 και στα αντίστοιχα εκτιμώμενα επίπεδα των Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων της. Για την Attica bank η ΤτΕ υπολόγισε απαιτούμενη κεφαλαιακή ενίσχυση επιπλέον ποσού 397 εκ ευρώ για να φτάσει σε ποσό στόχο Ιδίων Κεφαλαίων Ευρώ 243 εκ τον Δεκέμβρη του 2016.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η ΤτΕ είχε εκπονήσει το Μάρτιο του 2012 με τη συνδρομή της BlackRock αντίστοιχη μελέτη στρατηγικής αξιολόγησης των προοπτικών βιωσιμότητας των ελληνικών τραπεζών, προκειμένου

² Emergency Liquidity Assistance

να εκτιμήσει τις κεφαλαιακές ανάγκες τους για την περίοδο 2012-2014. Για την Attica Bank, το ποσό που προέκυψε από την μελέτη αυτή προσδιορίστηκε στα 396 εκ. ευρώ την οποία κάλυψε με Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου ύψους 199,4 εκ. ευρώ και έκδοση Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου ύψους 199,4 εκ. ευρώ, συγκεντρώνοντας συνολικά κεφάλαια ύψους 398,8 εκ. ευρώ.

Στα πλαίσια των ανωτέρω ο Όμιλος θα προχωρήσει άμεσα στην λήψη μιας σειράς μέτρων τα οποία θα μεταβάλουν επί το βέλτιστο τα εποπτικά του Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια σε συμμόρφωση με τα αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

2. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΒΑΣΗ

Αναφορικά με την διάρθρωση των Ιδίων Κεφαλαίων του Όμιλος εφαρμόζει τις οδηγίες της ΠΔΤΕ 2630/29.10.2010 όπως αυτή έχει τροποποιηθεί, με την υπ' αριθμ. 2661/03.07.2012 ΠΔΤΕ και των Πράξεων της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπεζής της Ελλάδος 36/23.12.2013 και 13/28.03.2013. Σύμφωνα με τις διατάξεις των ανωτέρω τα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας αναλύονται στις εξής κατηγορίες:

- **Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Upper Tier I Capital)** τα οποία περιλαμβάνουν το μετοχικό κεφάλαιο, τα αποθεματικά, τα κέρδη περιόδου καθώς και τις προνομιούχες μετοχές οι οποίες αφορούν στην συμμετοχή του Ομίλου στο Νόμο Ν. 3723/2008 για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Από τα Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια αφαιρούνται διάφορες εποπτικές προσαρμογές.
- **Πρόσθετα Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Lower Tier I Capital)** τα οποία περιλαμβάνουν μετατρέψιμο ομόλογο του οποίου την έκδοση προχώρησε ο Όμιλος στα πλαίσια της ανακεφαλαιοποίησης του.
- **Τα Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (TIER II Capital)** τα οποία περιλαμβάνουν δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης και προσαρμογές επανεκτίμησης.

Τα Βασικά Ίδια Κεφάλαια αναλύονται περαιτέρω στον Πίνακα 2

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

T1 - Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Tier I Capital)	
T1U – Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Upper Tier I Capital)	
Μετοχικό Κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	309.901,92
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	356.106,58
Αποθεματικά	-4.593,77
Αποτελέσματα εις νέον	-452.809,01
Δικαιώματα μειοψηφίας	1.489,4
Λοιπά στοιχεία εξομοιούμενα με μετοχικό κεφάλαιο	100.200,00
Αφαιρετικά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων	
Αναπόσβεστη αξία άυλων παγίων στοιχείων	-27.063,24
Μετοχές πιστωτικών & χρηματοδοτικών ιδρυμάτων ποσοστού άνω του 10% του κεφαλαίου των ιδρυμάτων αυτών	-10.800,19
T1U - Σύνολο Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Upper Tier I Capital)	272.431,69
T1L – Πρόσθετα Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Lower Tier I Capital)	
Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	99.406,82
T1L - Σύνολο Πρόσθετων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Lower Tier I Capital)	99.406,82
T1 – Σύνολο Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier I Capital)	371.838,51

Πίνακας 2: Πίνακας Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου.

Τα Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια αναλύονται περαιτέρω στον Πίνακα 3

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

T2 - Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Tier II Capital)	
T2U - Κύρια Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Upper Tier II Capital)	
Αποθεματικό αποτίμησης παγίων περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία τους (45% της αναπροσαρμογής)	0,00
Αναλογία (45%) υπεραξίας επενδύσεων σε ακίνητα στην εύλογη αξία	
T2L - Πρόσθετα Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Lower Tier II Capital)	
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης ορισμένης διάρκειας	31.702,40
Αφαιρετικά στοιχεία Συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων	
Μετοχές πιστωτικών & χρηματοδοτικών ιδρυμάτων ποσοστού άνω του 10% του κεφαλαίου των ιδρυμάτων αυτών	-10.800,19
T2 - Σύνολο Συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier II Capital)	20.902,21

Πίνακας 3: Πίνακας Συμπληρωματικών Ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου.

3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Το ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο που επιβάλλεται από την Επιτροπή της Βασιλείας, την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Τράπεζα της Ελλάδος, δημιουργεί την ανάγκη για ενίσχυση των συστημάτων παρακολούθησης και διαχείρισης των κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό ο Όμιλος εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους προκειμένου να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους που ενέχουν οι δραστηριότητές του, με βάση τη βέλτιστη διεθνή πρακτική.

Στον Όμιλο έχουν θεσμοθετηθεί θεσμικά όργανα τα οποία εμπλέκονται ενεργά στο γενικότερο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων. Αυτά περιλαμβάνουν την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ALCO), την Επιτροπή Ελέγχου, τις Επιτροπές Διαχείρισης Καθυστερήσεων καθώς και το Συμβούλιο και την Επιτροπή Πιστοδοτήσεων της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα

- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ALCO) είναι επιφορτισμένη με τη ρύθμιση της σχέσης και την διάρθρωση του Ενεργητικού και του Παθητικού του Ομίλου σε συνάρτηση με τους κινδύνους του χρηματοπιστωτικού περιβάλλοντος. Πέραν αυτού η ALCO εμπλέκεται και σε ένα σύνολο επιπλέον διαδικασιών αναφορικά με την διαχείριση κινδύνων
 - Συμμετέχει στον προϊοντικό σχεδιασμό αξιολογώντας την σχέση κινδύνου – απόδοσης κατά την τιμολόγηση.
 - Είναι αρμόδια για την εφαρμογή του Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας και την τήρηση της εγκεκριμένης από το ΔΣ Πολιτικής Ρευστότητας.
 - Εμπλέκεται ενεργά στην πολιτική δαπανών του Ομίλου και στην προσπάθεια περιορισμού του λειτουργικού κόστους.
- Οι Επιτροπές Διαχείρισης Καθυστερήσεων είναι αρμόδιες για την διαχείριση λογαριασμών οι οποίοι βρίσκονται είτε σε στάδιο προσωρινής καθυστέρησης, είτε έχουν τεθεί σε status ιδιαίτερης προσοχής (σωρεία δυσμενών, αιτήσεις για υπαγωγή στα άρθρα 99,107 κλπ) είτε βρίσκονται σε εμπλοκή.
- Το Συμβούλιο και η Επιτροπή Πιστοδοτήσεων είναι διακριτά όργανα αρμόδια για την τήρηση της πιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας η οποία ανταποκρίνεται αφενός στην υποχρέωση διασφάλισης του καταθέτη και αφετέρου στο ρόλο της Τράπεζας στην διανομή των χρηματικών πόρων της κοινωνίας.
- Η Επιτροπή Ελέγχου είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη και την εποπτεία του πλαισίου Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) και τη διασφάλιση της εφαρμογής όλων των απαραίτητων μέτρων για την αναγνώριση, την εκτίμηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Επίσης στις αρμοδιότητες της εμπíπτουν:
 - Η επίβλεψη και η αξιολόγηση των διαδικασιών κατάρτισης των δημοσιευμένων ετήσιων και περιοδικών οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα.

- ο Η επίβλεψη του διενεργούμενου από τους τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ελέγχου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και η σε τακτική βάση συνεργασία μαζί τους.

Η Τράπεζα έχει συστήσει ανεξάρτητη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων η οποία οργανωτικά αναφέρεται στον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και Στρατηγικού Σχεδιασμού ενώ είναι θεσμοθετημένη η συμμετοχή του Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων σε διάφορες επιτροπές (ALCO, Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων κλπ). Βασικός της ρόλος είναι η παρακολούθηση όλων των κινδύνων στους οποίους μπορεί να εμπλακεί ο Όμιλος μέσω των εξειδικευμένων τμημάτων της τα οποία είναι :

- Τμήμα παρακολούθησης και αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου.
- Τμήμα παρακολούθησης και αξιολόγησης Κινδύνου Αγοράς και Λειτουργικού Κινδύνου.

Επιπλέον βασικό στόχο αποτελεί η διατήρηση του επιπέδου ανάληψης επιχειρηματικών κινδύνων εντός των προκαθορισμένων ορίων όπως αυτά ορίζονται στα πλαίσια της γενικότερης επιχειρησιακής στρατηγικής. Πιο συγκεκριμένα η Διεύθυνση έχει ως αποστολή:

- Την ανάλυση, μέτρηση παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά προς την Διοίκηση των αναλαμβανόμενων κινδύνων των στοιχείων του ισολογισμού του Ομίλου (Πιστωτικός Κίνδυνος, Κίνδυνος Αγοράς, Λειτουργικός Κίνδυνος κ.α).
- Τον υπολογισμό του κανονιστικού και εσωτερικού κεφαλαίου που απαιτείται για την κάλυψη των ανωτέρω κινδύνων.
- Τον καθορισμό του πλαισίου ευχέρειας ανάληψης κινδύνων από τα διοικητικά επίπεδα του Ομίλου.
- Τον τακτικό χειρισμό, σχετικών με τον κίνδυνο θεμάτων, στα πλαίσια των αποφάσεων των θεσμικών οργάνων του Ομίλου.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΔΑΕΕΚ)

Ο Όμιλος για την εκτίμηση της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων που θεωρεί κατάλληλα για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει, εφαρμόζει τον Νόμο Ν.3601/2007 της κυβέρνησης και τις διατάξεις της Τράπεζας της Ελλάδος.

Πιο συγκεκριμένα ο Όμιλος κατ' εφαρμογή του άρθρου 27 του Ν.3601/2007 και των ΠΔΤΕ 2661/3.7.2012, ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007 & ΠΔΤΕ 2631/29.10.2010, ΠΔΤΕ 2646/9.9.2011 και ΠΔΤΕ 2590/20.8.2007 υπολογίζει ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πιστωτικό Κίνδυνο, τον Κίνδυνο Αγοράς και τον Λειτουργικό Κίνδυνο αντίστοιχα. Σημειώνεται επιπλέον ότι για τον Πιστωτικό Κίνδυνο εφαρμόζεται η Τυποποιημένη Προσέγγιση ενώ για τον Λειτουργικό Κίνδυνο η Τράπεζα εφαρμόζει την Μέθοδο του Βασικού Δείκτη.

Πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων ο Όμιλος κατ' εφαρμογήν της ΠΔΤΕ 2595/20.8.2007, της Εγκυκλίου Νο 18/26.8.2008 της ΤτΕ και του άρθρου 28 του Ν.3601/2007 διαθέτει αξιόπιστες, αποτελεσματικές και ολοκληρωμένες στρατηγικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων που θεωρούνται επαρκή για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει (εσωτερικό κεφάλαιο).

Στα πλαίσια αυτής της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) εξετάζονται από ποσοτικής και ποιοτικής πλευράς τα κάτωθι στοιχεία:

1. Επίπεδο, δομή και σταθερότητα εποπτικών κεφαλαίων.
2. Κερδοφορία και διατηρησιμότητά της.
3. Πιστωτικός κίνδυνος περιλαμβανομένου του κινδύνου συγκέντρωσης.
4. Κίνδυνος αγοράς.
5. Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.
6. Κίνδυνος ρευστότητας.
7. Λειτουργικός κίνδυνος.
8. Κίνδυνος συμμόρφωσης.
9. Επίπεδο και κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου.

Από την αξιολόγηση της διαχρονικής εξέλιξης των μεγεθών για τα ανωτέρω πεδία και λαμβάνοντας υπόψη τις ποιοτικές απόψεις στελεχών προσδιορίζονται επιπλέον κεφαλαιακές απαιτήσεις για την περαιτέρω κάλυψη των εξής:

- Υποεκτίμηση Πιστωτικού Κινδύνου κατά την χρήση της τυποποιημένης μεθοδολογίας.
- Υποεκτίμηση του Κινδύνου Αγοράς από την εφαρμογή της ΠΔΤΕ 2646/9.9.2011.
- Υποεκτίμηση Λειτουργικού Κινδύνου κατά την χρήση της μεθοδολογίας του Βασικού Δείκτη.
- Κίνδυνοι που δεν αναφέρονται στο άρθρο 27 του Ν.3601/2007 όπως ο κίνδυνος επιτοκίου, κίνδυνος συγκέντρωσης, κίνδυνος ρευστότητας, κίνδυνος κερδοφορίας, κίνδυνος κεφαλαίων και κίνδυνος φήμης.

Το εσωτερικό κεφάλαιο υπολογίζεται ως το άθροισμα των επιμέρους αξιολογήσεων για την κάλυψη κάθε μορφής κινδύνου. Σημειώνεται επιπλέον ότι η ανωτέρω ΔΑΕΕΚ είναι σύμφωνη και με την Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (ΔΕΑ) που εφαρμόζει η Τράπεζα της Ελλάδος μέσω της μεθοδολογίας CAMELS. Στους Πίνακες 4, 5 και 6 αναλύονται οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του Ομίλου ανά μορφή κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 27 του Ν.3601/2007:

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Κατηγορίες ανοιγμάτων σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση εξαιρουμένων των θέσεων σε τιλοποιήσεις απαιτήσεων	234.789
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	0
Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	52
Διοικητικοί φορείς και μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις	1.133
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	0
Διεθνείς οργανισμοί	0
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	3.650
Επιχειρήσεις	103.929
Λιανική Τραπεζική	23.426
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	29.953
Σε καθυστέρηση	43.305
Στοιχεία που υπάγονται εποπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	21.737
Ομόλογα που καλύπτονται με εξασφαλίσεις	0
Απαιτήσεις βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα έναντι τραπεζών, χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων	0
Μερίδια Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων Κινητών Αξιών (ΟΣΕΚΑ)	0
Λοιπά ανοίγματα	7.603

Πίνακας 4 : Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων για πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αντισυμβαλλομένου και απομείωσης της αξίας εισπρακτέων απαιτήσεων.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Κίνδυνος θέσης, συναλλαγματικού κινδύνου και κινδύνου εμπορευμάτων με την τυποποιημένη προσέγγιση	9.354,00
Εμπορεύσιμοι πιστωτικοί τίτλοι	8.647,00
Μετοχές	707,00
Συνάλλαγμα	0,00
Εμπορεύματα	0,00
Κίνδυνο θέσης, συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο εμπορευμάτων με τη Μέθοδο των Εσωτερικών Υποδειγμάτων	

Πίνακας 5 : Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων για κίνδυνο θέσης, συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο εμπορευμάτων.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Προσέγγιση Βασικού Δείκτη (BIA)**16.674,00**

Πίνακας 6: Σύνολο κεφαλαιακής απαίτησης για Λειτουργικό Κίνδυνο.

Η συνολική κεφαλαιακή απαίτηση για τους κινδύνους που αναφέρονται στο άρθρο 27 του Ν.3601/2007 και για τους οποίους υπολογίζεται ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι της Βασιλείας II αποτελεί το άθροισμα των ανωτέρω. Στις 31/12/2013 ο Όμιλος τηρούσε τους βασικούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας σύμφωνα με την Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης της Ελλάδος 36/23.12.2013 (Πίνακας 7).

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Σύνολο Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (άρθρο 27 του Ν.3601/2007)	260.818,00
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων	392.740,72
Δείκτης Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Core Tier I)	8,4%
Δείκτης Μετοχικού Κεφαλαίου (Common Equity Ratio)	6,4%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	12,0%

Πίνακας 7: Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων και Εποπτικών ΙΚ. Βασικοί Κεφαλαιακοί Δείκτες

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ**5.1. Ορισμός Πιστωτικού Κινδύνου**

Ως πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ο ενδεχόμενος κίνδυνος ζημιών που μπορεί να προκύψει από την αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων προς τον Όμιλο. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου και η συστηματική παρακολούθηση καθώς και η αποτελεσματική διαχείρισή του θεωρείται πρωταρχικός στόχος του Ομίλου.

5.2 Παρακολούθηση και διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

Ο Όμιλος σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2577/9.3.2006 έχει δημιουργήσει ξεχωριστή Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων η οποία είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση των στόχων και της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος όπως ορίζονται από την Διοίκηση.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων διαιρείται σε δύο τμήματα κάθε ένα από τα οποία εξειδικεύεται σε διαφορετικές κατηγορίες κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένο το πιστωτικό ίδρυμα. Επιπλέον τα 2 επιμέρους τμήματα συνεργάζονται αναφορικά με κινδύνους που δεν εμπίπτουν σε μια συγκεκριμένη κατηγορία καθώς και στον προσδιορισμό του εσωτερικού κεφαλαίου της Τράπεζας για την κάλυψη των μη-αναμενόμενων ζημιών σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2595/20.8.2007 και την εγκύκλιο της ΤτΕ Νο.18/26.08.08.

Το αρμόδιο τμήμα για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου είναι το «ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ».

Το τμήμα αυτό ασχολείται με τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο συγκέντρωσης εξελίσσοντας συστήματα αναφοράς και μέτρησης των κινδύνων και αναπτύσσοντας πολιτικές αντιστάθμισης και μείωσής τους.

Πιο συγκεκριμένα για τον πιστωτικό κίνδυνο :

- Καθορίζει κριτήρια έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warning system) για τον πιστωτικό κίνδυνο σε ατομικά και συνολικά χαρτοφυλάκια και εισηγείται για τις κατάλληλες διαδικασίες και μέτρα αυξημένης παρακολούθησης διαρκώς ή και περιοδικά σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου.
- Ελέγχει και παρακολουθεί την ορθή λειτουργία των Συστημάτων Μέτρησης Πιστωτικού κινδύνου για την Επιχειρηματική και την Καταναλωτική πίστη.
- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στην κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας για τον Πιστωτικό Κίνδυνο σύμφωνα με τις διατάξεις του Συμφώνου Βασιλεία II.
- Ελέγχει τη συνολική στατιστική σημαντικότητα των υποδειγμάτων μέτρησης της πιστοληπτικής ικανότητας των εταιρικών πελατών και των πελατών καταναλωτικής πίστης.
- Αναπτύσσει και εφαρμόζει μεθόδους ελέγχου αποδοχής (validation tests) των υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου.
- Εντοπίζει πιθανές συσχετίσεις μεταξύ των χαρακτηριστικών των πελατών, εξασφαλίζοντας τη σταθερότητα πληθυσμών και απόδοσης κριτηρίων αποδοχής.
- Προτείνει τον επαναπροσδιορισμό των ορίων αποδοχής (κατώφλι διαφοροποίησης cut-off strategy) με σκοπό τη βελτιστοποίηση της πιστωτικής στρατηγικής.
- Παρέχει τακτική πληροφόρηση στη Διοίκηση και στα αρμόδια συμβούλια, εξειδικευμένων αναλύσεων της έκθεσης σε κινδύνους που αναλαμβάνει η τράπεζα και σε ενοποιημένη βάση ο Όμιλος, σχετικά με την κατηγοριοποίηση των πελατών σε ζώνες Πιστοληπτικής Ικανότητας (credit ratings) και εκτίμησης της πιθανότητας ασυνέπειας (PD: Probability of Default), ανά πελάτη, τύπο προϊόντος, τύπο εξασφάλισης, καθυστέρηση αποπληρωμής και ρυθμούς απόδοσης σύμφωνα με τα διεθνή χρηματοοικονομικά πρότυπα (Basel III, CAD IV).
- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στα πληροφοριακά συστήματα μέτρησης και διαχείρισης πιστωτικού Κινδύνου.
- Επεξεργάζεται μεθοδολογίες και διαδικασίες για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου για την κάλυψη τυχόν υποεκτίμησης του Πιστωτικού κινδύνου από τις διατάξεις της Βασιλείας II.
- Σε συνεργασία με το «ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ» δημιουργεί διαδικασίες ελέγχου του Πιστωτικού Κινδύνου αντισυμβαλλομένου.
- Εκπονεί τεστ ακραίων καταστάσεων (stress-testing) για τον πιστωτικό κίνδυνο και τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.
- Εφαρμόζει μεθοδολογίες προσδιορισμού του ύψους των προβλέψεων απομείωσης και των προσαρμογών αξίας των ανοιγμάτων της Τράπεζας, σε σχέση με το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο. Επιπλέον σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Διαχείρισης Εμπλοκών και Επισφαλειών και Διαχείρισης Καθυστερήσεων ασχολείται γενικότερα με την πολιτική προβλέψεων, το επίπεδο κάλυψης καθυστερήσεων από προβλέψεις, ύψος προβλέψεων, ύψος καθυστερήσεων και δυνατότητα ρευστοποίησης, την συχνότητα επισκόπησης των προβλέψεων για τις καθυστερήσεις και την πολιτική διαγραφών.
- Προβαίνει σε διαχρονική ανάλυση ανοιγμάτων ανά χαρτοφυλάκιο για να διαπιστωθεί η επιδείνωση ή μη της ποιότητας των ανοιγμάτων και η παρουσίαση καθυστερήσεων και αθετήσεων. Επιπλέον αναλύει την ποιότητα των ανοιγμάτων με βάση το rating, την ληκτότητα και την κάλυψή τους ανά τύπο και ύψος εξασφαλίσεων, των καθυστερήσεων ανά διάστημα καθυστέρησης στο σύνολο του χαρτοφυλακίου και την ανάλυση συμπεριφοράς νέων δανείων. Εξετάζει ακόμη την σχέση των καθυστερήσεων με τον ΡΤΙ(Price-To-Income) και τον LTV(Loan-To-Value).
- Εξελίσσει συστήματα μέτρησης και παρακολούθησης πιστωτικού κινδύνου και πιο συγκεκριμένα: Τις διαδικασίες και την περιοδικότητα ενημέρωσης των πιστωτικών φακέλων και της εσωτερικής διαβάθμισης, την δυνατότητα παρακολούθησης και μέτρησης των κινδύνων που αφορούν έναν αντισυμβαλλόμενο ή συνδεδεμένους αντισυμβαλλόμενους (όμιλοι), την πληρότητα του συστήματος διαχείρισης εξασφαλίσεων.

5.3 Διαδικασίες διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου

Για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου υπάρχει συνεχής αναθεώρηση των πιστωτικών πολιτικών του Ομίλου και παρακολούθηση συμμόρφωσης των σχετικών υπηρεσιακών μονάδων με τις πολιτικές αυτές.

Η Τράπεζα προσδίδει σημαντική προτεραιότητα στην ανάπτυξη εργαλείων εσωτερικής αξιολόγησης των κινδύνων βάσει συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ανά είδος χρηματοδοτικού ανοίγματος. Η προσπάθεια αυτή είναι ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις που επιβάλλονται από το εποπτικό πλαίσιο περί υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας για τις τράπεζες (Basel III, CAD IV).

Στις χορηγήσεις της καταναλωτικής και της στεγαστικής πίστης εφαρμόζεται σύστημα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit scoring) που καλύπτει τις πιστωτικές κάρτες και τα δανειακά προϊόντα.

Μεγάλη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση της ποιότητας των χαρτοφυλακίων στον τομέα των επιχειρηματικών δανείων και στον τομέα της καταναλωτικής-στεγαστικής πίστης. Με την χρήση αναπτυγμένων συστημάτων για την μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και την αξιολόγηση των πιστούχων με βάση ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια οι πιστωτικοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν διαπιστώνονται και αντιμετωπίζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά. Για τις επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη οι εξωτερικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις του Ε.Ο.Π.Α «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» ο οποίος έχει αναγνωριστεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Το συγκεκριμένο υπόδειγμα αξιολόγησης κατατάσει τις εταιρείες σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας (rating) και βοηθά στην ορθολογιστική τιμολόγηση σύμφωνα με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο.

Η έγκριση των χορηγήσεων του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου γίνεται από την Διεύθυνση Πιστοδοτήσεων, η οποία είναι ανεξάρτητη από τις επιχειρησιακές μονάδες εσόδων της Τράπεζας. Για χορηγήσεις που ξεπερνούν τα εγκριτικά όρια της Δ/σης η έγκριση δίνεται από την Επιτροπή και το Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων ή το ΔΣ της Τράπεζας. Η Δ/ση Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθεί την εγκριτική διαδικασία και επεμβαίνει στις περιπτώσεις όπου αναλαμβάνονται κίνδυνοι πέραν των ορίων ανοχής του Ομίλου. Επιπλέον η Τράπεζα έχει συστήσει εξειδικευμένες Δ/σεις των οποίων ο ρόλος εστιάζεται στην αποτελεσματική διαχείριση και αναδιάρθρωση των καθυστερημένων πιστοδοτήσεων και των πιστοδοτήσεων υψηλού κινδύνου. Ο ρόλος αυτός εκπληρώνεται από την Δ/ση Διαχείρισης Καθυστερήσεων, την Δ/ση Διαχείρισης Εμπλοκών και Επισφαλειών καθώς και την Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης Επιχειρήσεων.

5.4 Εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι για τον πιστωτικό κίνδυνο υπολογίζονται ανά κατηγορία ανοίγματος ως το 8% του σταθμισμένου ενεργητικού σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση. Στον Πίνακα 8 παρουσιάζονται για κάθε κατηγορία ανοίγματος το σταθμισμένο ενεργητικό και η ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	Σταθμισμένο Ενεργητικό	Κεφαλαιακή Απαίτηση
Σύνολο κατηγοριών ανοιγμάτων σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση	2.934.866	234.789
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	0	0
Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	649	52
Διοικητικοί φορείς και μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις	14.167	1.133
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	0	0
Διεθνείς οργανισμοί	0	0
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	45.628	3.650
Επιχειρήσεις	1.299.114	103.929
Λιανική Τραπεζική	292.830	23.426
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	374.417	29.953
Σε καθυστέρηση	541.310	43.305
Στοιχεία που υπάγονται εποπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	271.717	21.737
Ομόλογα που καλύπτονται με εξασφαλίσεις	0	0
Απαιτήσεις βραχ. χαρακτήρα έναντι τραπεζών, χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων	0	0
Μερίδια Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων Κινητών Αξιών (ΟΣΕΚΑ)	0	0
Λοιπά ανοίγματα	95.034	7.603

Πίνακας 8: Σταθμισμένο Ενεργητικό και Κεφαλαιακή Απαίτηση ανά κατηγορία ανοίγματος.

5.5 Κίνδυνος Απομείωσης Αξίας

Η διαδικασία εκτίμησης επισφάλειας στηρίζεται απόλυτα σε στατιστικά στοιχεία της Τράπεζας ενώ επίσης τηρούνται ιστορικά στοιχεία αθέτησης πληρωμής και διασφαλιστικής αξίας των καλυμμάτων όπως προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ο Όμιλος διαχωρίζει για λογιστικούς σκοπούς τις απαιτήσεις και τα λοιπά ανοίγματα στις κάτωθι κατηγορίες.

- **Ενήμερες Απαιτήσεις:** Χορηγήσεις ενήμερες και σε προσωρινή καθυστέρηση. Οι εν λόγω απαιτήσεις θεωρούνται σε αθέτηση όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις κατά τη διενέργεια ελέγχου απομείωσης (impairment test) που περιγράφεται κάτωθι.
- **Επισφάλεις απαιτήσεις:** Χορηγήσεις για τις οποίες ο Όμιλος προσδιορίζει ότι είναι πιθανή η μη-είσπραξη μέρους ή του συνολικού ποσού του κεφαλαίου και των οφειλόμενων τόκων με βάση τους συμβατικούς όρους του δανείου ή της σχετικής συμφωνίας.

Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων σε πιστούχους διενεργούνται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι καθίσταται αμφίβολη η είσπραξη μέρους ή συνόλου των οφειλομένων ποσών. Συμβάντα που αποτελούν το έναυσμα για τη διενέργεια ελέγχου απομείωσης (trigger events) αποτελούν τα εξής:

- Αθέτηση των όρων του δανείου από τους πελάτες.
- Αναδιαπραγμάτευση του δανείου με βάση όρους τους οποίους ο Όμιλος δεν θα εξέταζε υπό φυσιολογικές συνθήκες.
- Γεγονότα που έχουν επίπτωση στην μη-ομαλή εξυπηρέτηση των δανείων (επιδείνωση χρηματοοικονομικής θέσης πιστούχου, κήρυξη σε πτώχευση, κ.α.)
- Εξαφάνιση ενεργής αγοράς για το στοιχείο εξασφάλισης του δανείου.

Για τον υπολογισμό της απομείωσης της αξίας των χορηγήσεων ο Όμιλος διενεργεί κάθε ημερομηνία συντάξεως οικονομικών καταστάσεων έλεγχο απομείωσης (impairment test). Οι προβλέψεις απομείωσης διακρίνονται σε Ειδικές και Γενικές προβλέψεις. Ο έλεγχος απομείωσης γίνεται σε 2 στάδια κατ'εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (ΔΛΠ 39)

ΒΗΜΑ 1: Ειδικός Έλεγχος Απομείωσης.

- Όλα τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες που θεωρούνται σημαντικά σε ατομικό επίπεδο, αξιολογούνται κατά περίπτωση, για ύπαρξη αντικειμενικής απόδειξης απομείωσης (ζημιόγωνα γεγονότα) τουλάχιστον σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Εξετάζεται εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημιές στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων σε πελάτες, μεμονωμένα, για χορηγήσεις που θεωρούνται από μόνες τους σημαντικές. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την οικονομική θέση του πιστούχου, τις λειτουργικές πηγές εξυπηρέτησης, το ιστορικό αποπληρωμής, τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων και την πιθανότητα στήριξης από φερέγγυους εγγυητές.
- Εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη απομείωσης, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης εφόσον η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου είναι υψηλότερη από την παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών.
- Για πιστώσεις για τις οποίες έχουν ληφθεί εξασφαλίσεις, λαμβάνεται υπόψη η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων. Η αξία των εξασφαλίσεων που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό απομείωσης αντανάκλα τις ταμειακές ροές που μπορεί να προκύψουν από την κατάσχεση, μειωμένες κατά το κόστος απόκτησης και πώλησης αυτών. Η αξία των εξασφαλίσεων αξιολογείται αρχικά κατά την χορήγηση του δανείου και μετέπειτα βάσει του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων της τράπεζας καθώς και πιο συχνά όταν οι συνθήκες της αγοράς υπόκεινται σε σημαντική μεταβολή.

ΒΗΜΑ 2: Γενικός Έλεγχος Απομείωσης.

- Εάν δεν υπάρχει ένδειξη απομείωσης για ένα ειδικά ελεγχόμενο δάνειο τότε αυτό συμπεριλαμβάνεται σε μια ομάδα δανείων με παρόμοια χαρακτηριστικά κινδύνου και γίνεται συλλογικός έλεγχος απομείωσης. Παραδείγματα κοινών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου είναι
 - Οι εκτιμώμενες πιθανότητες αθέτησης ή βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου,
 - Το είδος του δανείου (Επιχειρηματικό, Πιστωτική Κάρτα, Καταναλωτικό κλπ).
 - Οι μέρες καθυστέρησης
 - Η λήξη του δανείου (Μακροπρόθεσμα, Βραχυπρόθεσμα)
 - Το είδος της εξασφάλισης

- ο Το είδος του αντισυμβαλλομένου (πχ ΜΜΕ, Μεγάλη Εταιρεία, Δημόσιο κλπ).
- Για τις χορηγήσεις αυτές γίνεται ομαδοποίηση των δανείων και απαιτήσεων σε ομάδες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου οι οποίες αξιολογούνται για ύπαρξη απομείωσης με βάση την εκτίμηση του Ομίλου σε ότι αφορά στην ιστορική εμπειρία ζημιών που παρουσιάστηκαν από τις ομάδες αυτές. Αντικειμενική απόδειξη απομείωσης μπορεί να υπάρχει για μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, ακόμα και εάν δεν υπάρχει για ένα μεμονωμένο περιουσιακό στοιχείο της ομάδας αυτής
- Σημειώνεται ότι ο Γενικός Έλεγχος δεν συμπεριλαμβάνει δάνεια για τα οποία έχει ήδη αναγνωριστεί Ειδική πρόβλεψη απομείωσης.

Διενεργείται επίσης πρόβλεψη απομείωσης στην αξία των επενδύσεων που κρατούνται ως την λήξη τους και των διαθέσιμων προς πώληση στοιχείων εάν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχουν υποστεί ζημιές απομείωσης κατά την αποτίμηση τους σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

Ο Όμιλος προβαίνει σε διαγραφές χορηγήσεων όταν διαπιστωθεί ότι δεν είναι εισπράξιμες. Η απόφαση αυτή λαμβάνει υπόψη πληροφορίες όπως σημαντικές αλλαγές στην οικονομική κατάσταση του οφειλέτη με αποτέλεσμα την αδυναμία του να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι του Ομίλου ή περιπτώσεις που οι εισπράξεις από την εξασφάλιση δεν επαρκούν για την αποπληρωμή ολόκληρου του οφειλόμενου ποσού. Σε περίπτωση που μετά την αναγνώριση ζημιάς πρόβλεψης απομείωσης εισπραχθούν ποσά από διαγραφείσες ή επισφαλείς χορηγήσεις τα ποσά αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως. Στον Πίνακα 9 αναλύονται τα συνολικά ποσά των ανοιγμάτων μετά από λογιστικούς συμψηφισμούς

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	Αξία προ προβλέψεων απομείωσης	Αξία μετά προβλέψεων απομείωσης
Σύνολο κατηγοριών ανοιγμάτων σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση	5.325.856	4.889.478
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	281.922	281.922
Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	3.278	3.278
Διοικητικοί φορείς και μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις	91.599	91.599
Διεθνείς οργανισμοί	2	2
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	130.349	130.349
Επιχειρήσεις	1.775.398	1.775.398
Λιανική Τραπεζική	573.941	573.941
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	876.466	876.466
Σε καθυστέρηση	1.004.398	642.242
Στοιχεία που υπάγονται εποπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	371.106	296.885
Λοιπά ανοίγματα	217.395	217.395

Πίνακας 9: Ποσά ανοιγμάτων προ και μετά προβλέψεων απομείωσης.

5.6 Πιστοδοτήσεις που υπάγονται σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου

Ο Όμιλος σύμφωνα με τις ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007 και ΠΔΤΕ 2631/29.10.2010 κατατάσσει στην κατηγορία των «Στοιχείων που υπάγονται επόπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου» ορισμένα από τα δάνεια για τα οποία, λόγω κάποιας δυσμενούς αλλαγής στην οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, διαφαίνεται ότι είναι ευλόγως πιθανό να μην αποπληρωθούν σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της σύμβασης. Στα δάνεια αυτά ο Όμιλος προσφέρει ευνοϊκότερους όρους τους οποίους δεν θα προσέφερε σε νέα δάνεια με παρόμοια χαρακτηριστικά κινδύνου. Η αναδιάρθρωση αυτή δεν δικαιολογείται από βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου αλλά απασκοπεί στην διευκόλυνση της αποπληρωμής τουλάχιστον τμήματος των οφειλών.

Προκειμένου η αναδιάρθρωση των όρων ενός δανείου να ενταχθεί στην συγκεκριμένη κατηγορία θα πρέπει να συντρέχουν μία ή περισσότερες μεταβολές στους όρους της σύμβασης σε συνδυασμό με μία ή περισσότερες ενδείξεις χειροτέρευσης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου. Παραδείγματα μεταβολών όρων τα οποία χαρακτηρίζονται ως μέτρα ρύθμισης δανείων, περιλαμβάνουν τα εξής:

- Επέκταση της διάρκειας του δανείου μεγαλύτερη του 20% της αρχικής διάρκειας, ακόμα και αν συνοδεύεται από αύξηση επιτοκίων, εφόσον το νέο επιτόκιο παραμένει χαμηλότερο από το επιτόκιο αντίστοιχων δανείων (παρόμοιου κινδύνου και διάρκειας) που έχουν χορηγηθεί για άλλους πιστούχους.
- Διαγραφή μέρους των οφειλών του πιστούχου (διαγραφή του συνόλου ή μέρους δεδουλευμένων τόκων/ή και διαγραφή του συνόλου ή μέρους του οφειλομένου κεφαλαίου).
- Έγκριση μεγάλης περιόδου χάριτος ως προς το κεφάλαιο / ή και τους τόκους, η οποία δεν δικαιολογείται από τη φύση του δανείου.
- Μείωση του επιτοκίου ιδίως όταν αυτή δεν λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της συμβατικής επαναδιαπραγμάτευσης του δανείου (π.χ. ανανέωση πιστωτικών ορίων).
- Επαναλαμβανόμενες αυξήσεις ορίων χορηγήσεων που δεν δικαιολογούνται από τη βελτίωση ή/ και την αύξηση των οικονομικών μεγεθών του πιστούχου.
- Αναχρηματοδότηση παλαιών οφειλών με νέα δάνεια υπό όρους οι οποίοι δεν είναι σύμφωνοι με την πιστοδοτική πολιτική της Τράπεζας για πιστοδοτήσεις αντίστοιχου κινδύνου.
- Πρόγραμμα αποπληρωμής που περιλαμβάνει μόνο τόκους ή πρόγραμμα μειωμένων αποπληρωμών.
- Τροποποίηση ή έλλειψη επιβολής των ρητρών του συμβολαίου (π.χ. αναστολή της εφαρμογής μιας ρήτρας που έχει παραβιαστεί λόγω οικονομικών δυσκολιών).
- Συμφωνίες που οδηγούν σε πληρωμή αμοιβών ή επιβαρύνσεων για λογαριασμό του δανειολήπτη (π.χ. στην περίπτωση ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων, πληρωμή των ανεξόφλητων αμοιβών και επιβαρύνσεων για την προστασία ασφάλειας της περιουσίας, των φόρων ή τη συντήρηση του ακινήτου).

Παραδείγματα ενδείξεων χειροτέρευσης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου, περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ουσιαστική καθυστέρηση άνω των 90 ημερών στην εξυπηρέτηση του δανείου η οποία υφίσταται κατά τη χρονική στιγμή της ρύθμισης.
- Ουσιαστική χειροτέρευση των οικονομικών στοιχείων του οφειλέτη (μείωση του εισοδήματος, των κερδών/ του κύκλου εργασιών), ιδιαίτερα αν παρουσιάζουν και τάση επιδείνωσης.
- Ύπαρξη γεγονότων που έχουν επηρεάσει δυσμενώς την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη (ενδεικτικά αναφέρονται η παύση εργασιών βασικού πελάτη του οφειλέτη, καταστροφή εγκαταστάσεων, απόλυση από εργασία κ.α.)
- Μικρές επαναλαμβανόμενες ουσιαστικές καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση του δανείου που δημιουργούν αρνητική εικόνα στη συμπεριφορά του πιστούχου.
- Ουσιαστική υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου (credit rating downgrade).
- Ύπαρξη άλλων ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το πιστωτικό ίδρυμα

Για τα δάνεια που τελούν υπό ρύθμιση, ο Όμιλος ακολουθεί παρόμοιες διαδικασίες αξιολόγησης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου με αυτές που ακολουθεί για δάνεια που δίνονται για πρώτη φορά, ενώ η παρακολούθηση των οφειλών γίνεται πιο συστηματικά. Επιπλέον τα δάνεια που τελούν υπό καθεστώς ρύθμισης επαναξιολογούνται μετά την παρέλευση ενός έτους και εκείνα που δεν τηρούν τους τροποποιημένους όρους της σύμβασης, παύουν να τελούν υπό καθεστώς ρύθμισης και αντιμετωπίζονται πλέον ως μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Ο διαχωρισμός της συγκεκριμένης κατηγορίας δανείων γίνεται σύμφωνα με την Εγκύκλιο Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος 13. Στον Πίνακα 10 αναλύονται τα ποσά της συγκεκριμένης κατηγορίας δανείων ανά χαρτοφυλάκιο.

(τα ποσά σε ευρώ)

ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	341.594.625,97
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	285.819.842,05
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	40.060.711,36
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	15.714.072,56
Καταναλωτικά δάνεια	12.056.975,27
Ελεύθερα δάνεια	2.770.759,53
Πιστωτικές κάρτες	886.337,76

Πίνακας 10: Ποσά ανοιγμάτων που υπάγονται κανονιστικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου.

5.7 Πληροφοριακοί πίνακες για τον Πιστωτικό Κίνδυνο

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Ετήσια μέση αξία ανοιγμάτων μετά προβλέψεων απομείωσης	4.853.753
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	246.317
Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	3.425
Διοικητικοί φορείς και μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις	93.342
Διεθνείς οργανισμοί	25.393
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	119.609
Επιχειρήσεις	1.749.743
Λιανική Τραπεζική	535.937
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	937.484
Σε καθυστέρηση	590.563
Στοιχεία που υπάγονται εποπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	282.416
Λοιπά ανοίγματα	269.523

Πίνακας 11 : Σύνολο ετήσιας μέσης αξίας ανοιγμάτων, σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση, μετά προβλέψεων απομείωσης.

(τα ποσά σε ευρώ)

	Σύνολο Χορηγήσεων	Ανοίγματα σε καθυστέρηση	Προβλέψεις απομείωσης
Σύνολο Τράπεζας	3.736.902.019,03	1.002.983.574,39	436.378.073,82
Επιχειρηματική Πίστη	2.883.950.483,93	753.264.483,89	313.145.767,48
Στεγαστική Πίστη	550.307.370,51	116.930.169,66	38.012.023,65
Καταναλωτική Πίστη	302.644.164,59	132.788.920,84	85.220.282,70
Νότιος Ελλάδα	3.013.950.118,61	781.114.517,87	347.971.171,93
Επιχειρηματική Πίστη	2.379.948.357,76	597.739.758,34	256.237.833,32
Στεγαστική Πίστη	395.728.623,22	80.692.352,46	26.627.699,97
Καταναλωτική Πίστη	238.273.137,63	102.682.407,07	65.105.638,64
Βόρειος Ελλάδα	722.951.900,42	221.869.056,52	88.406.901,89
Επιχειρηματική Πίστη	504.002.126,17	155.524.725,55	56.907.934,15
Στεγαστική Πίστη	154.578.747,29	36.237.817,20	11.384.323,68
Καταναλωτική Πίστη	64.371.026,96	30.106.513,77	20.114.644,06

Πίνακας 12: Γεωγραφική κατανομή δανειακού χαρτοφυλακίου Ομίλου.

(τα ποσά σε ευρώ)

	Σύνολο Χορηγήσεων	Ανοίγματα σε καθυστέρηση	Ανοίγμα σε Επισφάλεια	Προβλέψεις απομείωσης
Σύνολο Τράπεζας	3.736.902.019,03	251.565.825,35	751.417.749,04	436.378.073,74
Επιχειρηματική Πίστη	2.883.950.483,93	144.686.444,92	608.578.038,97	313.145.767,48
Μεγάλες Επιχειρήσεις	1.050.569.249,51	40.237.182,74	130.500.073,17	102.339.156,28
Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	1.161.538.975,53	51.970.639,50	262.864.267,73	138.448.746,81
Λοιπές Επιχειρήσεις	671.842.258,89	52.478.622,68	215.213.698,08	72.357.864,39
Στεγαστική Πίστη	550.307.370,51	56.279.538,61	60.650.631,05	38.012.023,56
Καταναλωτική Πίστη	302.644.164,59	50.599.841,82	82.189.079,02	85.220.282,70

Πίνακας 13: Ανοίγματα σε προσωρινή καθυστέρηση και επισφάλεια προ προβλέψεων απομείωσης, ανά χαρτοφυλάκιο.

(τα ποσά σε ευρώ)

Περίοδοι	Επιχειρηματική Πίστη	Στεγαστική Πίστη	Καταναλωτική Πίστη	Σύνολο
Έως 1 μήνα	454.118.092,06	52.791.739,59	30.672.813,61	537.582.645,26
Από 1 έως 3 μήνες	113.059.897,40	4.521.409,34	6.491.146,27	124.072.453,01
Από 3 μήνες έως 1 έτος	795.929.370,42	21.442.516,32	26.432.599,24	843.804.485,98
Από 1 έως 5 έτη	407.231.779,98	123.483.886,90	120.542.798,52	651.258.465,40
Πλέον των 5 ετών	800.465.576,59	310.055.794,71	33.284.524,26	1.143.805.895,56
Σύνολο Χορηγήσεων	2.570.804.716,45	512.295.346,86	217.423.881,90	3.300.523.945,21

Πίνακας 14: Κατανομή ανοιγμάτων του Ομίλου σύμφωνα με την ληκτότητα τους.

Πίνακας 15: Ετήσια συμφωνία κίνησης προβλέψεων.

	Αλληλόχρεα ιδιωτών	Πιστωτικές κάρτες	Δάνεια τακτής λήξης	Στεγαστικά Δάνεια	Επιχειρηματικά δάνεια	Σύνολο
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2012	18.752.874,65	15.245.234,27	27.620.408,22	25.780.075,27	169.403.472,48	256.802.064,89
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	8.441.627,62	3.262.396,32	3.535.581,66	9.898.061,57	105.235.321,12	130.372.988,29
Διαγραφές δανείων χρήσης	-162.791,72	-122.010,68	-705.522,83	-3.971.966,50	-20.407.096,31	-25.369.388,04
Αποπληρωμές διαγραμμένων δανείων στη χρήση						0,00
Διαφορές συναλλάγματος						
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2012	27.031.710,55	18.385.619,91	30.450.467,05	31.706.170,34	254.231.697,29	361.805.665,14
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2013	27.031.710,55	18.385.619,91	30.450.467,05	31.706.170,34	254.231.697,29	361.805.665,14
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	3.625.786,33	1.713.441,10	4.027.076,42	6.805.853,31	83.376.727,50	99.548.884,66
Διαγραφές δανείων χρήσης	-2.663,76	-11.154,91	0,00	-500.000,00	-24.462.657,31	-24.976.475,98
Αποπληρωμές διαγραμμένων δανείων στη χρήση						0,00
Διαφορές συναλλάγματος						
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2013	30.654.833,12	20.087.906,10	34.477.543,47	38.012.023,65	313.145.767,48	436.378.073,82

5.8 Πυλώνας II για τον Πιστωτικό Κίνδυνο

Πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πιστωτικό Κίνδυνο (Πυλώνας I) όπως υπολογίζονται σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση (ΠΔΤΕ 2661/3.7.2012, ΠΔΤΕ 2631/29.10.2010 και ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007) ο Όμιλος, στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας II), υπολογίζει εσωτερικό κεφάλαιο για το ενδεχόμενο υποεκτίμησης του Πιστωτικού Κινδύνου από τις διαδικασίες του Πυλώνα I.

Κατά την διαδικασία αυτή, σύμφωνα με την ΠΔΤΕ2595/20.8.2007 και την εγκ.18/26.08.2008 της ΤτΕ, αξιολογούνται ποσοτικά και ποιοτικά μεγέθη αναφορικά με την εξέλιξη της αποδοτικότητας του κάθε χαρτοφυλακίου σε σχέση με την εξέλιξη του συνολικού κινδύνου ανά χαρτοφυλάκιο, τη διαχρονική εξέλιξη της ποιότητας των ανοιγμάτων, την εξέλιξη των ανοιγμάτων που έχουν χαρακτηριστεί αμφιβόλου είσπραξης, την πολιτική προβλέψεων-διαγραφών και τα αποτελέσματα των stress test για τον πιστωτικό κίνδυνο.

Αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής είναι ο υπολογισμός του εσωτερικού κεφαλαίου (Πυλώνας II) για την κάλυψη της υποεκτίμησης των ελαχίστων κεφαλαίων για τον Πιστωτικό Κίνδυνο από τις διαδικασίες του Πυλώνα I.

6. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Ο καθορισμός των ορίων στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο γίνεται με κριτήριο την ορθολογική διασπορά των κεφαλαίων του Ομίλου και την αποφυγή των συγκεντρώσεων σε διάφορους τομείς της οικονομίας, σε γεωγραφικές περιοχές ή σε συνδεδεμένα αντισυμβαλλόμενα μέρη.

Ο κίνδυνος συγκέντρωσης στο Τραπεζικό χαρτοφυλάκιο εμπίπτει στην αρμοδιότητα του ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων. Για τον κίνδυνο συγκέντρωσης το συγκεκριμένο τμήμα:

- Εκπονεί κλαδικές μελέτες αναφορικά με τον βαθμό πιστωτικής επικινδυνότητας προκειμένου να εντοπιστούν επικίνδυνοι κλάδοι στους οποίους πρέπει να περιοριστεί η πιστωτική επέκταση.
- Αξιολογεί τον κίνδυνο συγκέντρωσης που μπορεί να προκύψει από: ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών (group) και/ή ανοίγματα σε ομάδες αντισυμβαλλόμενων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες όπως μακροοικονομικό περιβάλλον, γεωγραφική θέση, κλάδο δραστηριότητας, νόμισμα, χρησιμοποίηση παρόμοιων τεχνικών μείωσης κινδύνου.
- Παρακολουθεί την επάρκεια του πλαισίου και των μέτρων που χρησιμοποιούνται, τα όρια που έχουν τεθεί και τις μεθόδους παρακολούθησής τους, την διενέργεια stress test και τη χρήση των αποτελεσμάτων τους στη διαμόρφωση συστήματος ορίων.

Επιπλέον σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο ο κίνδυνος συγκέντρωσης παρακολουθείται μέσω των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων (ΜΧΑ) ανά ομάδα συνδεδεμένων πελατών. Ως χρηματοδοτικό άνοιγμα νοείται το σύνολο των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων ενός πιστωτικού ιδρύματος (δάνεια, εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις κλπ) που αφορούν σε μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών (Όμιλος).

Ο υπολογισμός των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο συγκέντρωσης γίνεται στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας II) σύμφωνα με τις οδηγίες της ΠΔΤΕ 2595/20.8.2007 και της εγκ.18/26.08.2008 της ΤτΕ. Βάσει αυτού εξετάζονται δείκτες συγκέντρωσης του χαρτοφυλακίου σε επίπεδο κλάδου ή χρηματοδοτικών ανοιγμάτων και σε συνάρτηση με ποιοτικές απόψεις στελεχών υπολογίζεται το εσωτερικό κεφάλαιο για την κάλυψη απωλειών εξαιτίας του κινδύνου συγκέντρωσης.

7. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο Όμιλος στα πλαίσια του κανονιστικού πλαισίου της Βασιλείας II υπολογίζει τις Ελάχιστες Κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πιστωτικό κίνδυνο σύμφωνα με τις ΠΔΤΕ 2661/3.7.2012, ΠΔΤΕ 2631/29.10.2010 και ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007 (Τυποποιημένη προσέγγιση).

Στα πλαίσια της πράξης αυτής το πιστωτικό ίδρυμα έχει επιλέξει ως Εξωτερικό Οργανισμό Πιστοληπτικής Αξιολόγησης την εταιρεία «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» η οποία έχει αναγνωριστεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Οι πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του ΕΟΠΑ χρησιμοποιούνται για τα ανοίγματα που υπάγονται στην κατηγορία «Ανοίγματα έναντι Επιχειρήσεων» σύμφωνα με τα αναγραφόμενα του τμήματος Ε.8 της ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007. Η μεταφορά των πιστοληπτικών αξιολογήσεων για στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος Μέτρησης Πιστωτικού Κινδύνου το οποίο έχει αναπτυχθεί και συνδέεται απευθείας με το πληροφοριακό σύστημα του ως άνω αναφερόμενου ΕΟΠΑ.

Για τα ανοίγματα της κατηγορίας «Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων του Χρηματοπιστωτικού τομέα» (τμήμα Ε.4 της ΠΔΤΕ 255/20.8.2007) η Τράπεζα χρησιμοποιεί τις διαθέσιμες αξιολογήσεις των αναγνωρισμένων ΕΟΠΑ Moody's Investors Service, Standard & Poor's Rating Services και Fitch Ratings οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 250/4/25.9.2007. Οι διαβαθμίσεις των ανωτέρω ΕΟΠΑ χρησιμοποιούνται και για εκδότες τίτλων οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Η πολιτική του Ομίλου είναι όπως το ύψος των παρεχόμενων πιστωτικών διευκολύνσεων να μην ξεπερνά την ικανότητα αποπληρωμής των αντισυμβαλλομένων. Για τον λόγο αυτό εφαρμόζονται πολιτικές για την αντιστάθμιση και μείωση των πιστωτικών κινδύνων μέσω της λήψης εξασφαλίσεων. Οι πολιτικές αυτές καθορίζουν τα είδη των εξασφαλίσεων που αναγνωρίζονται ως εμπράγματα εξασφαλίσεις και τις μεθόδους για την αποτίμησή τους.

Όσον αφορά στην χρήση τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου η Τράπεζα εφαρμόζει την Αναλυτική Μέθοδο Χρηματοοικονομικών Εξασφαλίσεων (παρ ΣΤ.20 της ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007). Οι αξίες ανοίγματος πριν και μετά την επίδραση των τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου ανά κατηγορία ανοίγματος απεικονίζονται στον Πίνακα 16 και ανά βαθμίδα στάθμισης στον Πίνακα 17. Οι αξίες πριν την μείωση του πιστωτικού κινδύνου αποτελούν την αρχική αξία του ανοίγματος αφαιρουμένων των προβλέψεων. Οι αξίες μετά την μείωση του πιστωτικού κινδύνου, παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση των αποδεκτών χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων και άλλων αποδεκτών μη χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων, αλλά πριν την μετατροπή των εκτός ισολογισμού στοιχείων σε στοιχεία εντός ισολογισμού.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	Αξία προ τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου	Αξία μετά τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου
Σύνολο κατηγοριών ανοιγμάτων σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση	4.889.478	4.796.755
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	281.922	360.465
Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	3.278	3.278
Διοικητικοί φορείς και μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις	91.599	69.032
Διεθνείς οργανισμοί	2	2
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	130.349	147.779
Επιχειρήσεις	1.775.398	1.682.183
Λιανική Τραπεζική	573.941	533.158
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	876.466	876.466
Σε καθυστέρηση	642.242	610.111
Στοιχεία που υπάγονται εποπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	296.885	296.885
Λοιπά ανοίγματα	217.395	217.395

Πίνακας 16: Αξίες ανοιγμάτων πριν και μετά την εφαρμογή μεθόδων μείωσης πιστωτικού κινδύνου.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	Αξία προ τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου	Αξία μετά τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου
Κατανομή ανοιγμάτων σύμφωνα με τις βαθμίδες στάθμισης της ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007	4.889.478	4.796.755
Συντελεστής Στάθμισης 0%	325.174	403.717
Συντελεστής Στάθμισης 10%	0	0
Συντελεστής Στάθμισης 20%	195.546	172.979
Συντελεστής Στάθμισης 35%	415.514	415.514
Συντελεστής Στάθμισης 50%	764.447	781.877
Συντελεστής Στάθμισης 75%	573.941	533.158
Συντελεστής Στάθμισης 100%	2.212.866	2.135.983
Συντελεστής Στάθμισης 150%	401.990	353.527

Πίνακας 17: Ανοίγματα ανά στάθμιση πριν και μετά την εφαρμογή μεθόδων μείωσης πιστωτικού κινδύνου.

8. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο Όμιλος κάνει χρήση της Τυποποιημένης Προσέγγισης για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (ΠΔΤΕ 2661/3.7.2012, ΠΔΤΕ 2631/29.10.2010 και ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007). Σύμφωνα με τις ανωτέρω πράξεις (2588/Τμήμα ΣΤ.8.γ) η ΤτΕ δεν αναγνωρίζει ως χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία τον εντός ισολογισμού συμψηφισμό περιορίζοντας την δυνατότητα αυτή για τον Όμιλο. Επιπλέον ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί εκτός ισολογισμού συμψηφισμό στοιχείων.

Η διαχείριση όλων των εξασφαλίσεων γίνεται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Δανείων σε συνεργασία με τα καταστήματα.

Αναφορικά με τις πολιτικές και τις διαδικασίες αποτίμησης των εξασφαλίσεων ισχύουν τα εξής ανά κατηγορία.

- Για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις η αποτίμηση για κεφαλαιακούς σκοπούς γίνεται με την χρήση της κατάλληλης προσαρμογής όπως προβλέπεται στην παρ.ΣΤ.20.γ.xii της ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007.
- Για τις εμπράγματα εξασφαλίσεις (ακίνητα), όσον αφορά την τακτική αποτίμησή τους, ο Όμιλος έως την 30/09/2011 έκανε χρήση της παρ.Ε.10.β.iv της ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007. Από τις 31/12/2011 για τα εμπορικά ακίνητα των οποίων η ημερομηνία εκτίμησης τους είναι παλαιότερη του ενός έτος και τις κατοικίες των οποίων οι ημερομηνίες εκτίμησης είναι παλαιότερες των 3 ετών ο Όμιλος προσαρμόζει την αξία των εξασφαλίσεων σύμφωνα με στατιστικές μεθόδους. Η αξία κάθε εξασφάλισης λογίζεται ως το μικρότερο ποσό μεταξύ της καταναγκαστικής τιμής πώλησης του ακινήτου και του ποσού της υποθήκης.
- Για την μη-χρηματοδοτούμενη προστασία ισχύουν τα κάτωθι. Για τα επιχειρηματικά δάνεια λαμβάνονται εταιρικές εγγυήσεις οι οποίες οδηγούν σε στάθμιση σύμφωνα με τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις των αναγνωρισμένων από την ΤτΕ ΕΟΠΑ (αποφάσεις 262/8/26.6.2008 και 250/4/25.9.2007). Δεν χρησιμοποιούνται στην παρούσα φάση από την Τράπεζα ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου Πιστωτικά παράγωγα.

Τα κυριότερα είδη εξασφαλίσεων που ο Όμιλος αποδέχεται σύμφωνα με την πολιτική πιστοδοτήσεων αναλύονται στις κάτωθι κατηγορίες.

1. Υποθηκοπροσημειώσεις σε αστικά και εντός σχεδίου ακίνητα που να καλύπτουν το ύψος των χρηματοδοτήσεων.
2. Μετρητά ή Καταθέσεις.
3. Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, Τραπεζών, ΕΤΕΑΝ και εταιρειών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

4. Συναλλαγματικές και επιταγές πελατείας.
5. Εκχωρημένα φορτωτικά έγγραφα εξαγωγών.
6. Ενεχύραση εμπορευμάτων με τίτλους Γενικών Αποθηκών .
7. Ενεχύραση γεγενημένων απαιτήσεων με βάση τιμολόγια-πιστοποιήσεις που προέρχονται από Συμβάσεις με Δημόσιο, Δημόσιους Οργανισμούς ή και Ν.Π.Δ.Δ .
8. Ναυτικές προσημειώσεις.
9. Ενεχύραση Χρεογράφων: Τραπεζικές μετοχές, Τραπεζικά Ομόλογα, Ομόλογα του Δημοσίου, Έντοκα Γραμμάτια του Δημοσίου, Εταιρικά Ομόλογα, Μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο μεγάλων Ανωνύμων Εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Πολιτική του Ομίλου αποτελεί η επαρκής διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου των καλυμμάτων που λαμβάνει προκειμένου να αποφευχθούν οι συγκεντρώσεις κινδύνου αγοράς ή πιστωτικού κινδύνου στα χρησιμοποιούμενα μέσα πιστωτικού κινδύνου. Σημειώνεται ότι το σύνολο του καλυμμένου χαρτοφυλακίου με χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτελείται σχεδόν εξ ολοκλήρου από καταθέσεις. Η συνολική αξία ανοίγματος που καλύπτεται – μετά την εφαρμογή προσαρμογών μεταβλητότητας - από αποδεκτές χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις και από εγγυήσεις αποτυπώνεται στον Πίνακα 18

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	Αξία ανοίγματος με κάλυμμα χρημικές εξασφαλίσεις.	Αξία ανοίγματος με κάλυμμα εγγυήσεις.
Σύνολο κατηγοριών ανοιγμάτων σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση	92.723	96.797
Διοικητικοί φορείς και μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις	511	22.055
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	824	0
Επιχειρήσεις	57.257	35.958
Λιανική Τραπεζική	28.435	12.348
Σε καθυστέρηση	5.695	26.435

Πίνακας 18: Συνολικές αξίες εξασφαλιζόμενων ανοιγμάτων.

9. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ

Τα ανοίγματα για τα οποία υπολογίζεται πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου προέρχονται από συναλλαγές:

- Εξω-χρηματιστηριακών πράξεων επί παραγώγων μέσων.
- Πράξεων χρηματοδότησης τίτλων ή βασικών εμπορευμάτων.
- Πράξεων με μακριά προθεσμία διακανονισμού.

Το πιστωτικό ίδρυμα προσδιορίζει την αξία ανοίγματος για τις ανωτέρω συναλλαγές με την χρήση της μεθόδου Αποτίμησης με Βάση Τρέχουσες Τιμές Αγοράς (Mark to Market Method) όπως καθορίζεται στο τμήμα Β της ΠΔΤΕ 2594/20.8.2007.

Σύμφωνα με την μεθοδολογία αυτή η αξία του ανοίγματος για κάθε σύμβαση υπολογίζεται ως το άνοιγμα του τρέχοντος κόστους αντικατάστασης, εφόσον είναι θετικό, και του δυνητικού μελλοντικού ανοίγματος. Το τρέχον κόστος αντικατάστασης της σύμβασης είναι η τρέχουσα αγοραία αξία της σύμβασης. Η αξία του δυνητικού μελλοντικού πιστωτικού ανοίγματος υπολογίζεται ανεξάρτητα εάν το τρέχον κόστος αντικατάστασης είναι θετικό ή αρνητικό με την χρήση πολλαπλασιαστών ανά κατηγορία και διάρκεια σύμβασης σύμφωνα με τους συντελεστές που ορίζονται στην ΠΔΤΕ 2594/20.8.2007.

Ο υπολογισμός των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου γίνεται σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007.

Ο Όμιλος έχει ορίσει εσωτερικές διαδικασίες για τα όρια διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων αναφορικά με τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου. Τα όρια διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το οργανόγραμμα της Τράπεζας παρακολουθούνται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων η οποία μετρά τον κίνδυνο και ενημερώνει αρμοδίως.

Για την συνομολόγηση πράξεων για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες της Τράπεζας απαιτείται έγκριση του Συμβουλίου Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού(ALCO). Η αξία των ανοίγματος του Ομίλου που υπόκεινται σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, ανά κατηγορία ανοίγματος, εμφανίζεται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 19.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Σύνολο κατηγοριών ανοιγμάτων σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση	257
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	228
Επιχειρήσεις	29

Πίνακας 19 : .Ανοίγματα του Ομίλου τα οποία υπόκεινται σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2594/20.8.2007.

10. ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η εταιρεία «Stegasis Mortgage Finance plc» με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο η οποία ήταν εταιρεία ειδικού σκοπού για την τιτλοποίηση μέρους των στεγαστικών δανείων της Τράπεζας και στην οποία η Τράπεζα δεν είχε άμεση συμμετοχή, λύθηκε και τέθηκε σε εκκαθάριση με την από 27/06/2012 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, λόγω της ακύρωσης του προγράμματος τιτλοποίησης της Τράπεζας του οποίου κρίθηκε ασύμφορη η διατήρησή του.

Ειδικότερα σκοπός του προγράμματος της τιτλοποίησης ήταν η χρήση των ομολόγων ως επιλέξιμη ασφάλεια στο πλαίσιο άντλησης χαμηλού κόστους ρευστότητας από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, χρήση η οποία πλέον δεν είναι δυνατή λόγω της χαμηλής αξιολόγησης των ομολόγων. Η διατήρηση των ομολόγων έως την πιθανή επαναχρησιμοποίηση τους στο μέλλον ως επιλέξιμης ασφάλειας προς την ΕΚΤ ή εν γένει εργαλείο χρηματοδότησης δεν κρίνεται συμφέρουσα λόγω του σημαντικού κόστους διατήρησης του προγράμματος τιτλοποίησης, ήτοι τη διατήρηση της εταιρείας Stegasis, των αμοιβών θεματοφύλακα, της τράπεζας διαχείρισης λογαριασμών, του αναπληρωτή διαχειριστή και άλλων συμβεβλημένων μερών, της εξυπηρέτησης της σύμβασης swap, κα. σε συνδυασμό με τη μεγάλη αβεβαιότητα, λόγω οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα και διεθνώς, ως προς τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των ομολόγων ως επιλέξιμης ασφάλειας.

Η πρόωρη λύση του προγράμματος της τιτλοποίησης συνεπάγεται την επανεκχώρηση και επαναμεταβίβαση όλων των τιτλοποιημένων στεγαστικών δανείων καθώς και των ασφαλειών των εν λόγω δανείων από τη Stegasis στην Τράπεζα. Σημειώνεται τέλος ότι πέραν της προαναφερθείσας τιτλοποίησης ο Όμιλος δεν έχει λοιπά ανοίγματα σε θέσεις τιτλοποίησης.

11. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ, ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

11.1 Ορισμός Κινδύνου Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος απώλειας της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που προκύπτει από δυσμενείς αλλαγές στις μεταβλητές της αγοράς όπως αλλαγές στα επιτόκια, στις χρηματιστηριακές αξίες και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο κίνδυνος αγοράς αναλύεται στα παρακάτω είδη κινδύνου:

- Κίνδυνος επιτοκίου: Είναι ο κίνδυνος αυξομειώσεων των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης επιτοκίων (yield curve) και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου.

- Συναλλαγματικός κίνδυνος: Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και την επίπτωσή τους στα έσοδα του Ομίλου.
- Κίνδυνος χρηματιστηριακών αξιών: Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές της χρηματιστηριακής αξίας των χρηματοοικονομικών αξιών που κατέχει ο Όμιλος.

11.2 Ορισμός Κινδύνου Ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος μείωσης των κερδών, των κεφαλαίων και του ενεργητικού του Ομίλου που προκύπτει από την αδυναμία της Τράπεζας να καλύψει τις τρέχουσες υποχρεώσεις της λόγω έλλειψης ρευστών διαθεσίμων.

11.3 Ορισμός Λειτουργικού Κινδύνου

Ο Λειτουργικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από ανεπαρκείς εσωτερικές διαδικασίες ή παραβιάσεις των διαδικασιών αυτών, ανθρώπινη συμπεριφορά, συστήματα ή από εξωτερικούς παράγοντες. Στο πεδίο των λειτουργικών κινδύνων εμπίπτει και ο Νομικός Κίνδυνος.

11.4 Παρακολούθηση και Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς, Ρευστότητας και Λειτουργικού Κινδύνου

Το ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων ασχολείται με τον κίνδυνο αγοράς, τον κίνδυνο επιτοκίου, τον κίνδυνο ρευστότητας και τον λειτουργικό κίνδυνο. Εξελίσσει συστήματα για την αντιστάθμιση και μείωση των κινδύνων αυτών και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων και των τεχνικών μείωσης κινδύνου στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού.

Πιο συγκεκριμένα:

Για τον κίνδυνο αγοράς :

- Καθορίζει τις βασικές αρχές αποτίμησης θέσεων.
- Συσχετίζει τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο με την απαιτούμενη απόδοση.
- Παρακολουθεί την ορθότητα των μεθόδων λογιστικοποίησης των πραγματοποιούμενων συναλλαγών από τη διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων.
- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στην κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας για τον Κίνδυνο αγοράς.
- Παρακολουθεί και ελέγχει καθημερινά την τήρηση των εγκεκριμένων από το «Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού και χάραξης Στρατηγικής και Πολιτικής» ορίων, που αφορούν την Διεύθυνση Χρηματαγορών και Διαχείρισης Διαθεσίμων και πληροφορεί τις αρμόδιες Διευθύνσεις για ενδεχόμενες υπερβάσεις.
- Εξειδικεύει (με τη συνεργασία των αρμόδιων εκτελεστικών μονάδων) τα όρια ανάληψης κινδύνων κατά είδος κινδύνου και ανά αντισυμβαλλόμενο, κλάδο, χώρα, νόμισμα, είδος πιστοδοτήσεων, μορφή χρηματοπιστωτικών τίτλων, παραγώγων κλπ και παρακολουθεί την τήρησή τους, διατηρώντας το συνολικό επίπεδο κινδύνων σταθερό, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και τις ανάγκες της Τράπεζας.
- Προτείνει τον επαναπροσδιορισμό των ορίων ανάλογα με τις ανάγκες της Τράπεζας και τη συμπεριφορά της αγοράς.
- Εντοπίζει τυχόν συγκέντρωση κινδύνων και κάνει προτάσεις για τον επιμερισμό τους, μέσω διαφοροποίησης των χαρτοφυλακίων (diversification effect) ή αντιστάθμισής (hedging, risk mitigation) τους με στόχο τη μείωση του συνολικού κινδύνου της Τράπεζας.
- Επεξεργάζεται μεθοδολογίες και διαδικασίες για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου για την κάλυψη τυχόν υποεκτίμησης του Κινδύνου Αγοράς από τις διατάξεις της Βασιλείας.

Για τον κίνδυνο ρευστότητας:

- Επεξεργάζεται, παρακολουθεί και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στους υποχρεωτικούς δείκτες ρευστότητας με τη μορφή ελάχιστων ορίων.
- Αναπτύσσει μεθόδους μέτρησης και παρακολούθησης του κινδύνου ρευστότητας και ειδικότερα παρακολουθεί την μεταβλητότητα των καταθέσεων και ιδίως των μεγάλων καταθετών, την σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού παθητικού και δανείων, την μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης των ανοιχτών θέσεων (repricing gap), την διασπορά των πηγών χρηματοδότησης κατά αντισυμβαλλόμενο και οικονομικό κέντρο.
- Επιλαμβάνεται θεμάτων στρατηγικής για τον κίνδυνο ρευστότητας όπως την ρεαλιστική πολιτική του ιδρύματος σε σχέση με την κάλυψη έκτακτων αναγκών ρευστότητας από το Ευρωσύστημα και το σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων προβλημάτων ρευστότητας.

Για τον κίνδυνο επιτοκίου:

- Χρησιμοποιεί μεθόδους μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (repricing risk), τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk), τον κίνδυνο βάσης (basis risk) και τον κίνδυνο προαίρεσης (optionality).

Για τον λειτουργικό κίνδυνο:

- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στην κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας για τον Λειτουργικό Κίνδυνο.
- Τηρεί βάση καταγραφής γεγονότων λειτουργικού κινδύνου και αναπτύσσει μεθοδολογίες αξιοποίησης των ευρημάτων στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ.
- Δίνει έμφαση στην ενσωμάτωση σημείων ελέγχου στις εσωτερικές διαδικασίες που καλύπτουν την αντιμετώπιση του λειτουργικού κινδύνου.

11.5 Διαδικασίες διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς

Ο Όμιλος έχει ορίσει εσωτερικές διαδικασίες για τα όρια διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων αναφορικά με τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς. Στα πλαίσια της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς αναπτύσσονται τεχνικές για την αντιστάθμιση των κινδύνων αυτών και παρακολουθείται η αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων και των τεχνικών μείωσης κινδύνου στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού. Επιπλέον για την συνομολόγηση πράξεων για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες της Τράπεζας, απαιτείται έγκριση του Συμβουλίου Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO).

Στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε στοιχεία που κατέχονται για εμπορία. Αυτά τα στοιχεία αποτελούνται από αξίες που αγοράστηκαν με σκοπό την άμεση απόδοση κέρδους από βραχυπρόθεσμες αυξομειώσεις των τιμών. Στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνονται οι διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις. Η Τράπεζα δημιουργεί σχετικά μικρές θέσεις στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και ως εκ τούτου ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος αγοράς είναι μικρός.

11.6 Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς – Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών (Trading Book)

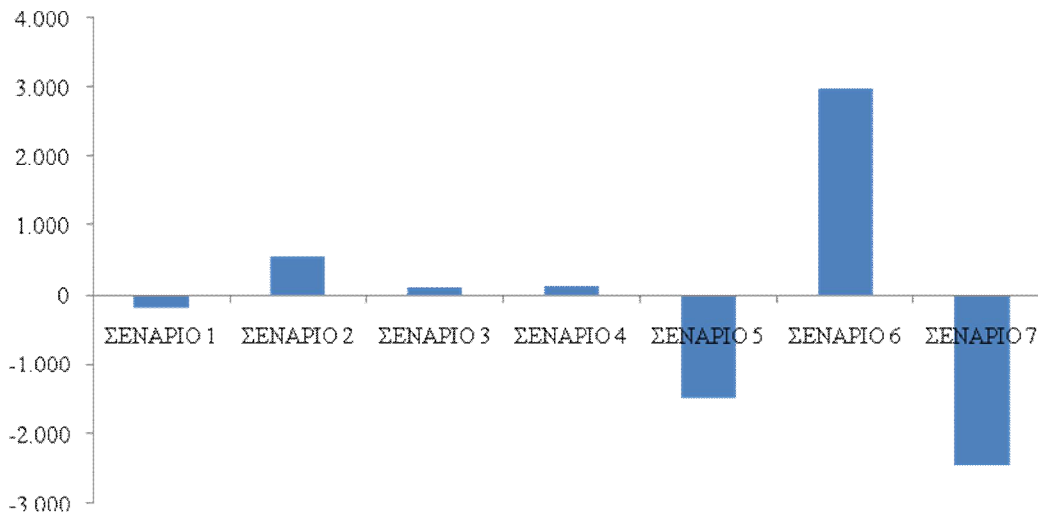
Το αρμόδιο τμήμα της Δ/σης Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθεί και ελέγχει σε καθημερινή βάση τα χαρτοφυλάκια συναλλαγών αναφορικά με το αναλαμβανόμενο ποσό κινδύνου και την συμμόρφωσή τους προς τους ποιοτικούς περιορισμούς και τα όρια που έχουν εγκριθεί από την ALCO.

Η διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, του επιτοκιακού κινδύνου και του κινδύνου χρηματιστηριακών τιμών για τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών γίνεται από την Τράπεζα σε συνεργασία με την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ATTICA WEALTH MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ ΑΕ. Για την διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου όπως και των υπόλοιπων κινδύνων αγοράς έχει ορισθεί ένα πλαίσιο ορίων που έχει εγκριθεί από την ALCO. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει ονομαστικά όρια (ανά νόμισμα, συνολικά, intraday, end-of-day) και όρια κέρδους-ζημιάς.

Η διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου γίνεται ενιαία τόσο για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών όσο και για το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο. Για την διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου έχει ορισθεί ένα πλαίσιο ορίων που έχει εγκριθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει όρια κέρδους-ζημιάς και ονομαστικά όρια (ανά νόμισμα, συνολικά, ημερήσια, ενδοημερήσια κ).

Για τον επιτοκιακό κίνδυνο χρησιμοποιούνται μέθοδοι μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (repricing risk), τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk), τον κίνδυνο βάσης (basis risk) και τον κίνδυνο προαίρεσης (optionality risk).

Επιπλέον η Τράπεζα σε τακτά χρονικά διαστήματα, προβαίνει σε αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων και ανάλυση ευαισθησίας για την αλλαγή της οικονομικής αξίας των χαρτοφυλακίων που θα επέλθει σε διάφορα σενάρια αλλαγών της καμπύλης επιτοκίων. Η ανάλυση αυτή λαμβάνει υπόψη τον επιτοκιακό χρονικό ορίζοντα καθώς και αν τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου διαπραγματεύονται σε ανεπτυγμένες ή αναδυόμενες αγορές. Στο Γράφημα 4 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς με στοιχεία 31/12/2013, σύμφωνα με τα σενάρια τα οποία περιγράφονται αναλυτικά στον Πίνακα 20.

Γράφημα 4: Αποτελέσματα σεναρίων ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

ΣΕΝΑΡΙΟ	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ <1ετους	ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1-4ετη	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ >4ετη
ΣΕΝΑΡΙΟ 1	Επιτόκια	+200 μ.β.	+200 μ.β.	+200 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 2		-200 μ.β.	-200 μ.β.	-200 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 3		+150 μ.β.	+100 μ.β.	+50 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 4		-150 μ.β.	-100 μ.β.	-50 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 5	Τιμές Μετοχών	-30%		
ΣΕΝΑΡΙΟ 6	Συναλλαγ. Ισοτιμίες	Υποτίμηση -10%		
ΣΕΝΑΡΙΟ 7		Ανατίμηση +10%		

Πίνακας 20: Σενάρια ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

Σημειώνεται επιπλέον ότι τα αποτελέσματα των σεναρίων ακραίων καταστάσεων λαμβάνονται υπόψη κατά την ΔΑΕΕΚ για τον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου για την κάλυψη του κινδύνου του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (Πυλώνας II) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ΠΔΤΕ 2595/20.8.2007 και την εγκ.18/26.08.2008.

Ο Όμιλος στα πλαίσια του άρθρου 27 του Νόμου 3601/2007 εφαρμόζει την ΠΔΤΕ 2646/9.9.2011 για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς. Οι απαιτήσεις χωριστά για κάθε έναν από τους κινδύνους που αναφέρονται στην ΠΔΤΕ 2646/9.9.2011 εμφανίζονται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 21.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Κατηγορία Κινδύνου	
Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς:	9.360
Ειδικός κίνδυνος θέσης σε διαπραγματεύσιμους χρεωστικούς τίτλους	0
Γενικός κίνδυνος θέσης σε διαπραγματεύσιμους χρεωστικούς τίτλους σε συνάρτηση με την ληκτότητα	214
Γενικός κίνδυνος θέσης σε διαπραγματεύσιμους χρεωστικούς τίτλους σε συνάρτηση με τον μέσο σταθμικό δείκτη διάρκειας	0
Γενικός κίνδυνος θέσης σε μετοχές	353
Ειδικός κίνδυνος θέσης σε μετοχές	353
Κίνδυνος θέσης σε ΟΣΕ, Hedge Funds & δομημένα προϊόντα, Gamma & Vega και περιθώρια εγγύησης σε παράγωγα.	8.433
Κίνδυνος διακανονισμού-παράδοσης για τις ατελείς συναλλαγές	0
Κίνδυνος διακανονισμού-παράδοσης για χρεωστικούς τίτλους, μετοχές, ξένα νομίσματα, βασικά εμπορεύματα.	0
Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου	6
Κίνδυνος τιμών συναλλάγματος	0
Κίνδυνος βασικού εμπορεύματος-προσέγγιση πίνακα ληκτοτήτων	0
Κίνδυνος βασικού εμπορεύματος-διευρυμένη προσέγγιση πίνακα ληκτοτήτων	0
Κίνδυνος βασικού εμπορεύματος-απλουστευμένη προσέγγιση	0
Κίνδυνος από υπερβάσεις ορίων ΜΧΑ	0
Γενικός & Ειδικός κίνδυνος θέσης & τιμών κίνδυνος τιμών συν/τος, κίνδυνος εμπορεύματος-υπολογισμένος με εσωτ.υπόδειγμα.	0

Πίνακας 21: .Κεφαλαιακές απαιτήσεις ανά κατηγορία κινδύνου αγοράς.

11.7 Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς – Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (Banking Book)

Στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνονται τα στοιχεία που δεν αγοράστηκαν με σκοπό την άμεση απόδοση κέρδους από βραχυπρόθεσμες αυξομειώσεις των τιμών.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο αγοράς του τραπεζικού χαρτοφυλακίου μέσω πολιτικών και διαδικασιών παρακολούθησης ορίων όπως και για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

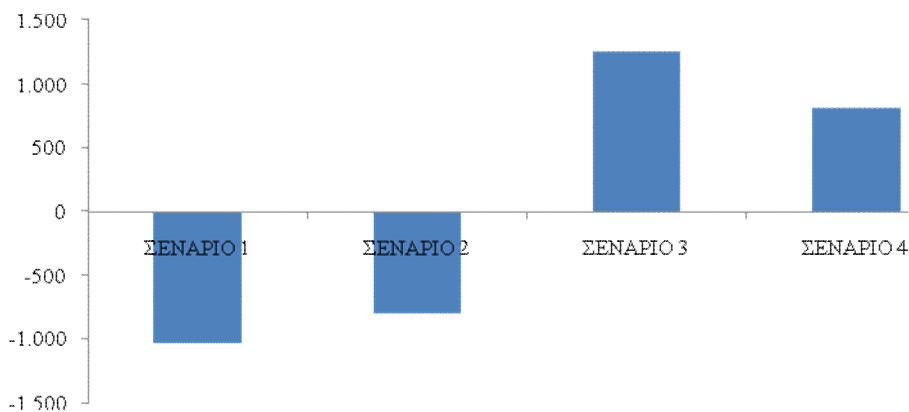
Το μεγαλύτερο μέρος του κινδύνου αγοράς στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο είναι ο επιτοκιακός κίνδυνος ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου. Επιπλέον σημειώνεται ότι ο συναλλαγματικός κίνδυνος για το Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο δεν είναι σημαντικός. Οι μεταβολές τιμών των επιτοκίων μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική θέση του Ομίλου, αφού δύνανται να μεταβάλουν και:

- Το καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα.
- Την αξία εσόδων και εξόδων, ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων.
- Την αξία στοιχείων Ενεργητικού & Παθητικού, αφού η παρούσα αξία μελλοντικών χρηματοροών (και, συχνά, των ιδίων χρηματοροών) μεταβάλλεται καθώς τα επιτόκια αλλάζουν.

Η μέτρηση του επιτοκιακού κινδύνου πραγματοποιείται τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Οι δυο βασικές μέθοδοι με τις οποίες ο Όμιλος διαχειρίζεται τον επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο είναι οι κάτωθι :

- **Επιτοκιακό Άνοιγμα (Interest Rate Gap):** Ο Όμιλος παρακολουθεί τα επιτοκιακά ανοίγματα ανά χρονικά διαστήματα και συνολικά. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κατατάσσονται σε διαφορετικές περιόδους ανάλογα με το διάστημα αναπροσαρμογής του επιτοκίου. Το επιτοκιακό άνοιγμα ανά χρονική περίοδο είναι η διαφορά των στοιχείων του ενεργητικού από τα στοιχεία του παθητικού στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- **Ανάλυση ευαισθησίας μεταβολής στα καθαρά έσοδα από μεταβολές των επιτοκίων:** Ο Όμιλος παρακολουθεί τον επιτοκιακό κίνδυνο μέσω της ευαισθησίας των καθαρών εσόδων του από τόκους υπό συνθήκες διαφορετικών σεναρίων αλλαγής επιτοκίων.

Επιπλέον ο Όμιλος σε τακτά χρονικά διαστήματα προβαίνει σε αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων για την αλλαγή της οικονομικής αξίας των χαρτοφυλακίων που θα επέλθει σε διάφορα σενάρια αλλαγών της καμπύλης επιτοκίων. Στο Γράφημα 5 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης ακραίων καταστάσεων για τον επιτοκιακό κίνδυνο του χαρτοφυλακίου του Ομίλου με στοιχεία 31/12/2013, σύμφωνα με τα σενάρια τα οποία περιγράφονται αναλυτικά στον Πίνακα 22.

Γράφημα 5: Αποτελέσματα σεναρίων ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ <6Μ	ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 6Μ-1ΕΤΟΣ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ >1ΕΤΟΣ
ΣΕΝΑΡΙΟ 1	+50 μ.β.	+100 μ.β.	+150 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 2	+200 μ.β.	+200 μ.β.	+200 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 3	-100 μ.β.	-150 μ.β.	-200 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 4	-200 μ.β.	-200 μ.β.	-200 μ.β.

Πίνακας 22: Σενάρια ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.

Σύμφωνα με την ανωτέρω άσκηση δεν διαπιστώνονται σημαντικές αυξομειώσεις κερδών ανά νόμισμα που αφορούν στον κίνδυνο επιτοκίου από θέσεις που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Σημειώνεται επιπλέον ότι τα αποτελέσματα των εναλλακτικών σεναρίων λαμβάνονται υπόψη κατά την ΔΑΕΕΚ για τον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου για την κάλυψη του κινδύνου του τραπεζικού χαρτοφυλακίου (Πυλώνας II) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ΠΔΤΕ 2595/20.8.2007 και την εγκ.18/26.08.2008.

11.8 Διαχείριση Κινδύνου Ρευστότητας

Ο σκοπός του Ομίλου κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεών του, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπο ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος. Ο Όμιλος δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές του να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησής του.

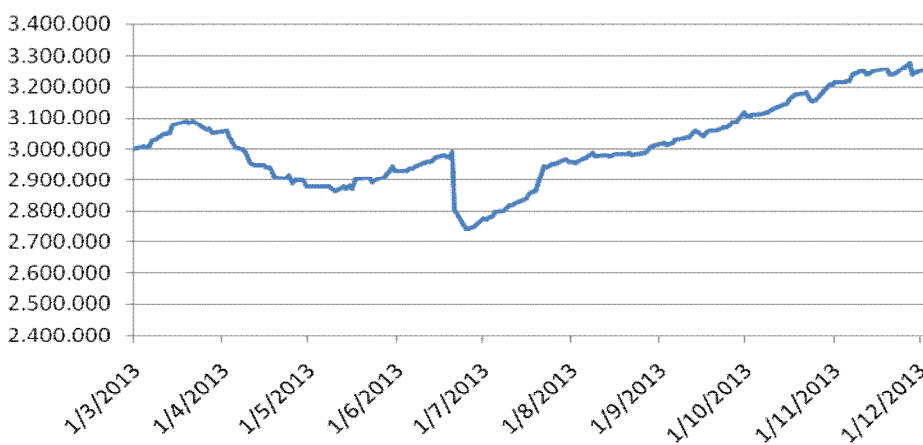
Η διαχείριση της ρευστότητας γίνεται από την Δ/ση Διαχείρισης Διαθεσίμων με βάση πολιτικές και διαδικασίες οι οποίες εξετάζονται και εγκρίνονται από την ALCO. Επίσης περιοδικά υποβάλλονται προς την ALCO εκθέσεις για την κατάσταση ρευστότητας του Ομίλου, πιθανά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, καθώς και εισηγήσεις για βελτίωση της παρακολούθησης.

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας γίνεται από το ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ της Δ/σης Διαχείρισης Κινδύνων με βάση ποιοτικά κριτήρια (όπως ορίζονται στο Παράρτημα της ΠΔΤΕ 2614/7.4.2009 και στο κείμενο «Sound Practices for Managing Liquidity in Banking Organizations») και ποσοτικά δεδομένα.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού-παθητικού και δανείων.
- Η μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης ανοιχτών θέσεων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.
- Η εξέλιξη των δεικτών άμεσης ρευστότητας και ασυμφωνίας ληκτότητας των στοιχείων ενεργητικού-παθητικού.
- Το ποσοστό των τιτλοποιηθέντων δανείων ανά χαρτοφυλάκιο.

Ειδικότερα ο Όμιλος σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2614/07.04.2009 επικαιροποιεί τακτικά την Πολιτική Ρευστότητας του καθώς και το σχέδιο αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης ρευστότητας (contingency funding plan) προκειμένου να ανταπεξέλθει στο χρηματοοικονομικό περιβάλλον όπως αυτό διαμορφώνεται σε σχέση με τα μακροοικονομικά δεδομένα στην Ελληνική Οικονομία. Στα πλαίσια αυτά ο Όμιλος στράφηκε σε πρώτη φάση στην ενεχύρωση εμπορεύσιμων και μη-εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ενώ σε δεύτερη φάση κατέφυγε συμπληρωματικά στον μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA-Emergency Liquidity Assistance). Σημειώνουμε ότι ο Όμιλος προχώρησε στην πλήρη απεμπλοκή του από τον μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας τον 7/2013, με την αύξηση των καταθέσεων η οποία ακολούθησε την επιτυχή ανακεφαλαιοποίηση του με την ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου και έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου ποσού 398 εκ ευρώ (Γράφημα 6)

Γράφημα 6: Ημερήσιο ύψος συνόλου καταθέσεων και Repos (ποσά σε χιλ. ευρώ).

11.9 Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου

Υπεύθυνο για την αναγνώριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των λειτουργικών κινδύνων είναι το ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ της Δ/σης Διαχείρισης Κινδύνων.

Ο Όμιλος κατ'εφαρμογή του Άρθρου 27 του Νόμου 3601/2007 υπολογίζει κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο χρησιμοποιώντας την Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2590/20.08.2007 (ΚΕΦ Α). Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον λειτουργικό κίνδυνο γίνεται σε ετήσια βάση ενώ για το 2012 οι κεφαλαιακές απαιτήσεις απεικονίζονται στον Πίνακα 7.

Στα πλαίσια των απαιτήσεων που θέτει η ΔΑΕΕΚ είναι απαραίτητη η εφαρμογή πιο εξελιγμένων προσεγγίσεων για την μέτρηση, αναγνώριση και διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου. Συνεπώς ο Όμιλος αναπτύσσει διαδικασίες που αφορούν την χρήση από τις επιχειρησιακές μονάδες του Ομίλου και της Δ/σης Διαχείρισης Κινδύνων:

- Εκθέσεων εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.
- Βασικούς Δείκτες Λειτουργικού Κινδύνου.
- Βάση δεδομένων καταγραφής και παρακολούθησης κινδύνων.

Τα δεδομένα γεγονότων λειτουργικού κινδύνου μέσω των ανωτέρω διαδικασιών θα συμπεριλαμβάνονται σε ετήσιες αναφορές οι οποίες συμβάλλουν στην αναγνώριση, εντοπισμό, μέτρηση, αξιολόγηση, παρακολούθηση, έλεγχο, μείωση και αναφορά των λειτουργικών κινδύνων τους οποίους ο Όμιλος αναλαμβάνει ή ενδέχεται να αναλάβει καθώς και στον υπολογισμό του απαραίτητου εσωτερικού κεφαλαίου για την συγκεκριμένη μορφή κινδύνου.

Πέραν του μελλοντικού σχεδιασμού για τον λειτουργικό κίνδυνο, στην παρούσα φάση μεγάλη σημασία δίνεται επίσης στη διαχείριση των διαδικασιών, στην εκπαίδευση του προσωπικού, στην δημιουργία ορίων και στη δημιουργία σχεδίων εκτάκτου ανάγκης.

12. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΥΛΩΝΑ ΙΙ

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων επιλαμβάνεται των θεμάτων που αφορούν στους κινδύνους οι οποίοι εξετάζονται στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου.

Πιο συγκεκριμένα,

Για τον κίνδυνο κεφαλαίων:

- Διακριβώνει το επίπεδο, τη δομή και την σταθερότητα των εποπτικών κεφαλαίων.
- Αναλύει την σύνθεση κεφαλαίων, ποιότητα βασικών ίδιων κεφαλαίων (TIER 1) συμπεριλαμβανομένων του ποσοστού συμμετοχής των καινοτόμων τίτλων, των δικαιωμάτων μειοψηφίας και των υβριδικών κεφαλαίων.
- Ελέγχει την επάρκεια και την σταθερότητα των λειτουργικών κερδών (σε ατομική και ενοποιημένη βάση), προκειμένου να καλύπτουν μεταξύ άλλων και ενδεχόμενη αυξημένη ανάγκη για σχηματισμό αποθεματικών ή διενέργεια προβλέψεων λόγω απομείωσης στοιχείων ενεργητικού.
- Παρακολουθεί την Πολιτική και τον ρυθμό πιστωτικής επέκτασης εφόσον μπορεί να αποδυναμώσει την κεφαλαιακή επάρκεια μέσω μείωσης στοιχείων εποπτικών κεφαλαίων ή μέσω της αύξησης των σταθμισμένων στοιχείων του Ενεργητικού έναντι του πιστωτικού κινδύνου.
- Ελέγχει το τρέχον επίπεδο του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Αναλύει την δυνατότητα άντλησης πρόσθετων κεφαλαίων με εύλογους όρους (έγκυρη άντληση και κόστος), όπως προσδιορίζεται από την ανάλυση της κεφαλαιακής δομής, της δομής του ενεργητικού και την πρόσβαση του ιδρύματος στις αγορές.

Για τον κίνδυνο κερδοφορίας:

- Παρακολουθεί δυναμικά και στατικά τους βασικούς δείκτες κερδοφορίας της Τράπεζας προβαίνοντας σε συγκριτικές και διαχρονικές αναλύσεις.

Για τον κίνδυνο συμμόρφωσης:

- Η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης παρακολουθεί τον κίνδυνο συμμόρφωσης όπως νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημίας ή επιπτώσεων στη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα μη συμμορφώσεως με τους νόμους, τους κανονισμούς και τους κώδικες δεοντολογίας. Οι ζημίες από μη συμμόρφωση στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνονται στον λειτουργικό κίνδυνο. Οι ζημίες όμως από μη ουσιαστική συμμόρφωση επεκτείνονται και στην φήμη του ιδρύματος με σοβαρές συνέπειες στην κερδοφορία του, την αξία της μετοχής του κλπ.

Οι ανωτέρω κίνδυνοι δεν δημιουργούν κεφαλαιακή υποχρέωση για σκοπούς του Πυλώνα Ι. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων επιλαμβάνεται των μεθοδολογιών για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου, για την κάλυψη τυχόν απωλειών από τους ανωτέρω κινδύνους στους οποίους συνολικά υπόκειται το πιστωτικό ίδρυμα σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2595/20.8.2007 και την εγκύκλιο της ΤτΕ Νο.18/26.08.08 (Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου-Πυλώνας ΙΙ).

13. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Επιχειρησιακός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος μη αναμενόμενων ζημιών από στρατηγικές ή άλλες επιχειρησιακές αποφάσεις του Ομίλου όπως επέκταση σε άλλες αγορές, εξαγορές, εξάρτηση από ορισμένες πηγές δραστηριοτήτων.

Οι οποιεσδήποτε στρατηγικές αποφάσεις εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου, μετά από ενδελεχή μελέτη. Η πρόοδος της υλοποίησης των αποφάσεων αυτών παρακολουθείται στενά από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω ετήσιων προϋπολογισμών και μηνιαίων αναφορών καθώς και επίσης ανεξάρτητα από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Ο ανωτέρω κίνδυνος δεν δημιουργεί κεφαλαιακή υποχρέωση για σκοπούς του Πυλώνα Ι. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων επιλαμβάνεται των μεθοδολογιών για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου, για την κάλυψη τυχόν απωλειών από τον ανωτέρω κίνδυνο σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2595/20.8.2007 και την εγκύκλιο της ΤτΕ Νο.18/26.08.08 (Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου-Πυλώνας ΙΙ).

14. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Η τελική ευθύνη για την υιοθέτηση, επιβλεψη εφαρμογής και την τελική αναθεώρηση της Πολιτικής Αποδοχών ανήκει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Για να επιτύχει τον σκοπό του το ΔΣ αναθέτει στην Διοίκηση την εξατομικευμένη διαπραγμάτευση των αποδοχών των Στελεχών, στην Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού την φροντίδα για την πιστή και αποτελεσματική εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών και στην Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου να ελέγχει και να αξιολογεί την πιστή εφαρμογή της Πολιτικής στον Όμιλο σε ετήσια βάση και να εισηγείται μέσω της Επιτροπής Ελέγχου τυχόν διορθωτικές ενέργειες. Επιπλέον η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης υποβάλλει αντίγραφο της Πολιτικής Αποδοχών στις Εποπτικές Αρχές. Σημειώνεται τέλος ότι δεν υπήρξε συμμετοχή εξωτερικού συμβούλου στην διαμόρφωση της Πολιτικής Αποδοχών.

Η Επιτροπή Αποδοχών απαρτίζεται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία τουλάχιστον στην πλειοψηφία τους, περιλαμβανομένου του Προέδρου της, είναι ανεξάρτητα, κατά την έννοια του άρθρου 4 του ν. 3016/2002 (ΦΕΚ Α' 110). Τα καθήκοντα της Επιτροπής Αποδοχών συνίστανται στα εξής

- Προετοιμάζει τις αποφάσεις, σχετικά με τις αποδοχές, οι οποίες λαμβάνονται από το ΔΣ και έχουν επίπτωση στους αναλαμβανόμενους κινδύνους και στη διαχείρισή τους
- Εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στην Πολιτική Αποδοχών, εφόσον διαπιστώσει αδυναμίες στην υλοποίηση ή αποκλίσεις στην εφαρμογή της.
- Επικουρεί τα μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ στη διαμόρφωση, αναθεώρηση και εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών.
- Μεριμνά ώστε κατά την αξιολόγηση των μηχανισμών που έχουν υιοθετηθεί για τη συμβατότητα της Πολιτικής Αποδοχών με το προφίλ κινδύνου να λαμβάνονται υπόψη όλα τα είδη κινδύνων.
- Υποβάλλει προτάσεις στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. για τις αποδοχές της Διοίκησης & των υψηλά αμοιβόμενων υπαλλήλων.
- Εποπτεύει τις αποδοχές των ανωτέρων στελεχών της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων και της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης.
- Συνεργάζεται με άλλες Επιτροπές του ΔΣ ή της Διοίκησης σε περίπτωση που οι δραστηριότητές τους ενδέχεται να επηρεάσουν το σχεδιασμό και την ορθή λειτουργία της Πολιτικής και πρακτικής Αποδοχών.
- Διασφαλίζει τη συμβολή της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης και της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου στη διαμόρφωση, αναθεώρηση και συνεπή εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών.
- Προτείνει μέσω του Προέδρου στο ΔΣ τις αποδοχές των Εκτελεστικών Μελών του, των Μελών και των Επιτροπών του ΔΣ, των Γενικών Διευθυντών, των Στελεχών του Νόμου 3016/2002, των Στελεχών των θυγατρικών Εταιρειών, των Στελεχών Πωλήσεων/Κέντρων Εσόδων, των Στελεχών των Κεντρικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών και τέλος των Στελεχών των Μονάδων Πελατείας/Καταστημάτων.

Η Πολιτική Αποδοχών επαναξιολογείται τακτικά κάθε έτος και εκτάκτως όποτε κρίνεται σκόπιμο. Κατά την επαναξιολόγηση/επικαιροποίηση λαμβάνονται υπόψη οι εκθέσεις /αναφορές της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και διασφαλίζεται η προσήκουσα συμβουλευτική συμβολή των αρμόδιων Μονάδων της Τράπεζας (Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Διαχείρισης Προσωπικού, Στρατηγικού Σχεδιασμού) στη διαμόρφωση, αναθεώρηση και συνεπή εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών, καθώς και των εξωτερικών εμπειρογνομόνων, όταν κρίνεται αναγκαίο από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι αποδοχές που χορηγούνται στο ανθρώπινο δυναμικό της Τράπεζας διακρίνονται σε Σταθερές και μεταβλητές. Σταθερές είναι οι αποδοχές του Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας οι οποίες προσδιορίζονται από:

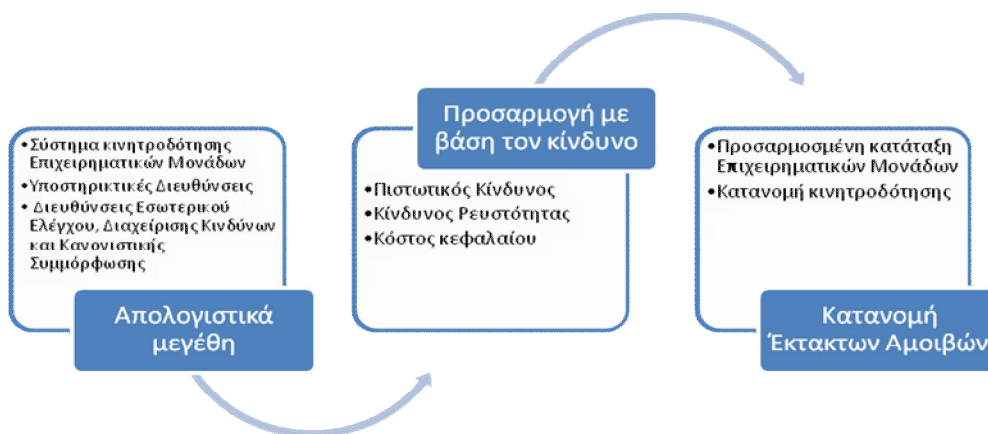
- τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας ΟΤΟΕ – Τραπεζών
- τις οικείες Επιχειρησιακές Συλλογικές Συμβάσεις
- τις Διαιτητικές Αποφάσεις
- τον Κανονισμό Εργασίας Προσωπικού
- τα πρακτικά συμφωνίας
- τις ειδικές αποφάσεις τις Τράπεζας

καταβάλλονται σε τακτική βάση και αποτελούν τις κύριες αποδοχές.

Μεταβλητές αποδοχές είναι αυτές που συνδέονται με επιδόσεις, αποτελέσματα και καινοτομίες. Καταβάλλονται μόνο με απόφαση του ΔΣ και εφόσον διασφαλίζονται οι αρχές της μη ανάληψης υπερβολικών κινδύνων και της εναρμόνισης με το εκάστοτε Νομοκανονιστικό πλαίσιο. Οι έκτακτες αποδοχές καταβάλλονται πέραν των σταθερών και διαμορφώνονται με την καταλληλότερη κάθε φορά αναλογία τους σε σχέση με τις σταθερές αποδοχές. Επιπλέον καταβάλλονται σαν κίνητρο ενεργοποίησης του Προσωπικού για την επίτευξη στόχων και την πρόταση καινοτομιών. Πιο συγκεκριμένα καταβάλλονται μετά την διαπίστωση ότι εκτός των ποσοτικών στόχων επετεύχθησαν και οι αντίστοιχοι ποιοτικοί και ότι τηρήθηκε ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της Τράπεζας. Τέλος αναστέλλεται προσωρινά η καταβολή τους σε περίπτωση που διαπιστωθεί ανάληψη κινδύνων πέραν των εγκεκριμένων, παροχή υποβαθμισμένων προσφερόμενων υπηρεσιών ή παραβίαση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Τράπεζας ή και οριστικά εφόσον ο δικαιούχος δεν προσφέρει τις υπηρεσίες του στον Όμιλο την ημερομηνία καταβολής τους. Στις περιπτώσεις αυτές το ΔΣ μπορεί να αποφασίσει ακόμη και την επιστροφή των σχετικών έκτακτων αποδοχών.

Το σύνολο των μεταβλητών αποδοχών μειώνεται σημαντικά όταν η Τράπεζα παρουσιάζει φθίνουσες ή αρνητικές χρηματοοικονομικές επιδόσεις. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται υπόψη τόσο οι τρέχουσες αποδοχές όσο και οι μειώσεις στις πληρωμές αποδοχών που είχαν κατοχυρωθεί στο παρελθόν, μεταξύ άλλων μέσω ρυθμίσεων malus, επιστροφής αμοιβών (clawback) ή μέσω άλλων ρυθμίσεων.

Για τον καθορισμό και την κατανομή των έκτακτων αποδοχών του προσωπικού λαμβάνονται υπόψη οι αναλαμβανόμενοι κατά περίπτωση κίνδυνοι και, ειδικότερα, τόσο οι ήδη αναληφθέντες όσο και οι μελλοντικοί. Επίσης λαμβάνονται υπόψη και άλλες κατηγορίες κινδύνων πέραν του Πιστωτικού κινδύνου, όπως για παράδειγμα ο Κίνδυνος ρευστότητας και ο Κίνδυνος συγκέντρωσης. Πιο συγκεκριμένα η ροή εργασιών που ακολουθείται για τον υπολογισμό και την καταβολή των πρόσθετων-έκτακτων αμοιβών παρουσιάζεται σχηματικά στο Γράφημα 7

Γράφημα 7:Ροή εργασιών κατάταξης επιχειρησιακών μονάδων και υπολογισμού πρόσθετων έκτακτων αμοιβών.

Για τις ανάγκες ταξινόμησης των Διευθύνσεων και Μονάδων σύμφωνα με τις αρμοδιότητες τους και την επιρροή τους στα χαρακτηριστικά κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου, η Τράπεζα και ο Όμιλος τηρεί πίνακα ταξινόμησης, ανάλογα και με την εκάστοτε ισχύουσα οργανογραμματική δομή. Ενδεικτικά αναφέρονται οι κάτωθι κατηγορίες:

- Επιχειρηματικές Μονάδες πχ κέντρα εσόδων, που σχετίζονται με τις αποφάσεις ανάληψης κινδύνων.
- Υποστηρικτικές Διευθύνσεις.
- Διευθύνσεις Εσωτερικού Ελέγχου, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Η επιφορτισμένη με τα καθήκοντα προϋπολογισμού-απολογισμού Διεύθυνση εισηγείται τα κριτήρια για την κινητροδότηση των Επιχειρησιακών Μονάδων του Ομίλου. Τα κριτήρια αυτά, τα οποία γνωστοποιούνται στο προσωπικό με εγκύκλιο της Διοίκησης, αποτελούν την βάση για την αρχική κατάταξη των Επιχειρησιακών Μονάδων του Ομίλου σύμφωνα με την ετήσια επίτευξη των στόχων του προϋπολογισμού οι οποίοι είχαν τεθεί. Η κατάταξη γίνεται ετήσια με βάση προϋπολογιστικά και απολογιστικά στοιχεία τέλους έτους προκειμένου η αξιολόγηση των επιδόσεων που συνδέονται με την καταβολή πρόσθετων αμοιβών να αφορά σε χρονική περίοδο ικανή για να καταγραφεί η πραγματική απόδοση της αμειβόμενης επίδοσης.

Τα κριτήρια κατάταξης δύναται να μεταβληθούν λαμβανομένου υπόψη των συνθηκών που επικρατούν στο χρηματοπιστωτικό περιβάλλον και τον μακροπρόθεσμο στρατηγικό προγραμματισμό του Ομίλου. Επιπλέον η κατάταξη συνεκτιμά παράγοντες πέραν των οικονομικών μετρήσιμων παραμέτρων, ώστε η αξιολόγηση της επίδοσης για τον καθορισμό της πρόσθετης αμοιβής να μην βασίζεται σε αυτοματοποιημένη διαδικασία, αλλά να υπόκειται σε κρίση που να λαμβάνει υπόψη και ποιοτικά κριτήρια. Κατά την αξιολόγηση αυτή οι επιδόσεις που αφορούν σε οικονομικά μεγέθη δεν αντισταθμίζουν τυχόν διαπιστωμένες ελλείψεις που αφορούν σε θέματα μη συμμόρφωσης προς τις διαδικασίες και την πολιτική του Ομίλου. Τέλος γίνεται συνεκτίμηση των ατομικών και συλλογικών επιδόσεων των επιχειρησιακών μονάδων.

Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται και οι παράγοντες που μετέχουν στο μηχανισμό υπολογισμού, εφαρμόζονται σε σχέση και με την ως άνω αναφερόμενη ταξινόμηση των Μονάδων, βάση της επιρροής τους στα χαρακτηριστικά κινδύνου της Τράπεζας.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι κριτήρια ανά κατηγορία κινδύνου

- Πιστωτικός Κίνδυνος - Δείκτης Καθυστερήσεις > 90 ημέρες προς Σύνολο Χορηγήσεων.
- Κόστος Κεφαλαίου - Επιτόκιο διατραπεζικής αγοράς, Κόστος Χρήματος.
- Κίνδυνος Ρευστότητας - Δείκτης Σύνολο Καταθέσεων προς Σύνολο Χορηγήσεων και Δείκτης Σύνολο Καταθέσεων προς Σύνολο Παθητικού.

Τα ανωτέρω μεγέθη δύναται να αντικατασταθούν μόνο από μεγέθη παρόμοιας χρηστικότητας και αντιπροσωπευτικότητας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, προκύπτει η βαθμολόγηση και η κατάταξη των Επιχειρησιακών Μονάδων και γίνεται ο υπολογισμός της έκτακτης αμοιβής η οποία της αντιστοιχεί. Παράλληλα όμως διασφαλίζεται η δυνατότητα του Ομίλου να αναβάλλει, πλήρως ή εν μέρει, την καταβολή πρόσθετων αποδοχών, ιδίως όταν η αντίστοιχη μονάδα ή η Τράπεζα δεν ικανοποιεί συγκεκριμένους δείκτες (κεφαλαιακής επάρκειας, ρευστότητας κλπ) ή όταν η οικονομική της κατάσταση επιδεινώνεται σημαντικά, ιδιαίτερα δε στις περιπτώσεις κατά τις οποίες καθίσταται αβέβαιη η ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων της.

Στον Πίνακα 23 παρουσιάζονται συνολικά οι αποδοχές του προσωπικού σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2650/19.1.2012. Σημειώνεται ότι για το 2012 ο Όμιλος δραστηριοποιήθηκε αποκλειστικά στην λιανική τραπεζική ενώ επίσης δεν παρείχε ούτε μεταβλητές ούτε αναβαλλόμενες αποδοχές στο προσωπικό του.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	i. Ανώτερα διοικητικά στελέχη	ii. πρόσωπα τα οποία αναλαμβάνουν κινδύνους	iii. πρόσωπα που ασκούν καθήκοντα ελέγχου	iv. κάθε εργαζόμενος που οι αποδοχές του τον εντάσσουν στο επίπεδο αμοιβών με τα υπό i) και ii) πρόσωπα	v. πρόσωπα των οποίων οι επαγγελματικές δραστηριότητες έχουν ουσιώδη αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου ιδρύματος	Λοιπό προσωπικό (εκτός των κατηγοριών i-v)
Συνολικός αριθμός προσωπικού εκ των οποίων:	15	7	3	36	70	788
Σύνολο ετήσιων αποδοχών	793,11	970,34	394,88	3.733,68	5.112,61	32.164,28
Αριθμός προσωπικού που εμπίπτει στις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2650/19.1.2012	15	7	3	15	0	0
Σύνολο ετήσιων σταθερών αποδοχών (συμπεριλαμβανομένων των παροχών)	793,11	970,34	394,88	1.512,50	0	0
Αριθμός προσωπικού που έλαβε αποζημίωση λόγω αποχώρησης εντός του έτους	0	2	1	3	20	77
Σύνολο αποζημιώσεων λόγω αποχώρησης καταβληθείσες εντός του έτους	0	452,09	185,22	426,64	2.038,07	6.140,72

Πίνακας 23: Δημοσιοποιήσεις αμοιβών προσωπικού.

Τέλος αναφέρουμε ότι το υψηλότερο ποσό αποζημίωσης λόγω αποχώρησης για το έτος 2013 ήταν 229.219,84 ευρώ ενώ μέσα στο έτος δεν πραγματοποιήθηκαν προσλήψεις.

15. ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Σημειώνεται ότι παραλείπονται οι κάτωθι δημοσιοποιήσεις λόγω του ότι είναι μη ουσιώδεις και η παράληψη τους δεν επηρεάζει την λήψη οικονομικής απόφασης εκ μέρους των χρηστών της παρούσας έκθεσης. Επιπλέον δεν υπάρχουν δημοσιοποιήσεις οι οποίες παραλείπονται για σκοπούς εμπιστευτικότητας ή εσωτερικής χρήσης.

Δεδομένης της μη χρήσης εσωτερικών μοντέλων για την μέτρηση του κινδύνου αγοράς λόγω των σχετικά μικρών θέσεων στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών δεν δημοσιοποιούνται τα στοιχεία που απαιτεί η ενότητα Γ.3.2 Κεφ.Ι της πράξης 2655/16.3.2012.

Σχετικά με τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου δεν δημοσιοποιούνται τα παρακάτω στοιχεία που απαιτεί η ενότητα Γ.2.6 Κεφ.Ι της πράξης 2655/16.3.2012.

- περιγραφή της μεθόδου που χρησιμοποιείται για την κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου και τον καθορισμό πιστωτικών ορίων για τα ανοίγματα σε πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.
- περιγραφή της πολιτικής που εφαρμόζεται για τη λήψη εξασφαλίσεων και τα ανοίγματα που υπόκεινται σε κίνδυνο δυσμενούς συσχέτισης (wrong-way risk)
- περιγραφή της επίπτωσης του ποσού εξασφαλίσεων που θα πρέπει να παράσχει το πιστωτικό ίδρυμα σε περίπτωση υποβάθμισης της πιστοληπτικής του αξιολόγησης.
- η ακαθάριστη θετική εύλογη αξία των συμβάσεων, το όφελος από συμψηφισμούς, το τρέχον πιστωτικό άνοιγμα μετά το συμψηφισμό, οι ληφθείσες εξασφαλίσεις και το καθαρό πιστωτικό άνοιγμα σε παράγωγα μέσα³
- μέτρα για τον υπολογισμό της αξίας ανοίγματος βάσει των μεθόδων που ορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2594/20.08.2007, ανεξαρτήτως της μεθόδου καθώς και εκτιμήσεις αναφορικά με τον συντελεστή «άλφα» σύμφωνα με τα σχετικά οριζόμενα στο Τμήμα Ε της ΠΔ/ΤΕ 2594/20.08.2007
- η ονομαστική αξία αντισταθμίσεων πιστωτικών παραγώγων, η κατανομή του τρέχοντος πιστωτικού ανοίγματος ανά τύπο πιστωτικού ανοίγματος καθώς και συναλλαγές σε πιστωτικά παράγωγα (ονομαστική αξία).

Σχετικά με τις τεχνικές μείωσης κινδύνου δεν δημοσιοποιούνται τα παρακάτω στοιχεία που απαιτεί η ενότητα Γ.2.5. του Κεφ.Ι της πράξης 2655/16.3.2012.

- πολιτικές και διαδικασίες συμψηφισμού των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων
- τα κυριότερα είδη εγγυητών και αντισυμβαλλομένων σε πράξεις πιστωτικών παραγώγων καθώς και την πιστοληπτική κατάταξή τους.

Δεδομένης της μη ύπαρξης μετοχών εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών δεν δημοσιοποιούνται οι ακόλουθες πληροφορίες σύμφωνα με την ενότητα Γ.5 του Κεφ.Ι της πράξης 2655/16.3.2012.

- κατάταξη των συγκεκριμένων ανοιγμάτων με βάση το σκοπό κατοχής τους καθώς και η αξία ισολογισμού και η εύλογη αξία τους
- τα είδη, τη φύση και τα ποσά των ανοιγμάτων σε μετοχές διαπραγματεύσιμες σε χρηματιστήριο, των ανοιγμάτων σε μετοχές μη διαπραγματεύσιμες σε χρηματιστήριο, σε επαρκώς διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια και των λοιπών ανοιγμάτων.
- το σύνολο των πραγματοποιηθέντων κερδών ή ζημιών από πωλήσεις και τις ρευστοποιήσεις της περιόδου αναφοράς.
- το συνολικό καθαρό ποσό των μη πραγματοποιηθέντων κερδών ή ζημιών και των κερδών ή ζημιών από αναπροσαρμογές αξίας καθώς και κάθε παρόμοιο ποσό που περιλαμβάνεται στα βασικά ή τα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια του πιστωτικού ιδρύματος.

Δεδομένου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μεταφοράς πιστωτικού κινδύνου τιτλοποιημένων ανοιγμάτων, δεν δημοσιοποιούνται όλες οι πληροφορίες της ενότητας Γ.2.7 του Κεφ.Ι της ΠΔ/ΤΕ 2655/16.03.2012 καθώς και οι πληροφορίες αναφορικά με τον ειδικό κίνδυνο επιτοκίου που απορρέει από θέσεις σε τιτλοποιήσεις απαιτήσεων (ΠΔ/ΤΕ 2655/16.03.2012 ενότητα Γ.3.1 Κεφ Ι).

³ Καθαρό πιστωτικό άνοιγμα είναι το πιστωτικό άνοιγμα σε συναλλαγές παραγώγων, αφού ληφθούν υπόψη τόσο τα κέρδη από (νομικά ισχυρές) συμφωνίες συμψηφισμού καθώς και οι εξασφαλίσεις

Τέλος λόγω του ότι ο Όμιλος εφαρμόζει την μέθοδο του Βασικού Δείκτη για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Λειτουργικό Κίνδυνο δεν δημοσιοποιούνται πληροφορίες σχετικές με Εξελιγμένες Προσεγγίσεις Μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου ((ΠΔΤΕ 2655/16.03.2012 ενότητα Γ.4 Κεφ Ι).